

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

УМРНИ МЕХР-ЛА БЕЗАГАНЛАР!

Тошкент шахридаги Кушбе-ги маҳалласида Ҳаким ота Каримовлар оиласи яшайди. Хонадоннинг пирю бадавлат бекаси Роҳат ая билан олпоқ сочу соқоли ўзига ярашиб турган Ҳаким отанинг меҳрли, фароғатли ҳаётига ҳамма ҳавас қилади.

Ҳаким ота билан Роҳат ая етти нафар фарзандни вояга етказишди. Мактабни тугатишгач иқтидорларига қараб касб танлашларига ёрдам бер

ишди, маслаҳатларини, кўмакларини аямади.

Бугун уларнинг ҳар бири уй-жойли, ҳаётда ўз ўринларини топиб кетишди. Бу оилга уч куёв қўшилган бўлса, тўрт нафар навиноҳол қизлар ёр-ёр билан ўғилларига келин бўлиб кириб келишди. Энди ҳар бирининг фарзандлари, шунга яраша ширин ташвишлари бор.

Лекин меҳрибон падари бузрукворлари Ҳаким ота билан волидалари Роҳат аяни кунда келиб тавфо қилишиб, дуоларини олишади.

Ҳаким ота билан Роҳат аянинг ўғилларидан ортиқ набира ва 20 дан ортиқ абиралари бор. Улар табаррук боболари ва бувихонларини кўргани тез-тез келиб туришади.

Инсон ёшлиғида меҳр ва дийдор деган туйғуларга унчалик эътибор бермайди. Лекин ёши улгайган сайин инсонда айнан мана шу эзгу туйғуларга эҳтиёж сезила бошлар экан.

Ота-она вақтида ўз фарзандига етарли меҳр бериб, улар билан бирма-бир суҳбатлашиб зарур маслаҳатини аямаслиги лозим.

Шундагина улар орасида меҳр риштаси пайдо бўлади. Вақти келганда фарзандларнинг ҳар бири ота-онасига суянса, кексай

гач ота-онанинг ўзи ҳам фарзандига суяниб қолар экан.

Умр йўлдошим Роҳатой билан 60 йил аҳил яшадик. Тўғри, қийинчиликлар бўлган. Лекин сабр билан ҳаммасини енгдик. Урушда қатнашиб, омон қайтдим. Муаллимлик қилардим. Рўзгоримни бадастир қилиб яшадим, дейди Ҳаким ота ўтган ҳаётини эсларкан.

Ҳаким ота кўп йиллик меҳнатлари учун "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи" унвонига сазовор бўлди. Эл орасида хурмат топди.

Меҳру оқибат бор жойда бахт мана шундай, ажоддан ажодга ўтаверади, ширин ва мазмунли умр эса фарзандларда давом этаверади...

БАСИРА

ЭНГ ОБОД МАҲАЛЛАДА

Пойтахт маҳаллалари ўртасида 2006 йилда ўтказилган "Энг обод маҳалла" танловида ғолиб бўлди. Янги - "Ижтимоий ҳимоя йили"ни ҳам хайрли ишлар билан бошлади, - дейди пойтахтининг Собир Раҳимов туманидаги генерал Комилжон Раҳимов номли маҳалла фуқаролар йиғини расиси М. Азимжўаев. - Маҳалламиздаги кам таъминланган оилаларнинг фарзандлари, мактаб ва боғча тарбияланувчилари учун театрлаштирилган томоша ташкил қилдик.

"Зиё Нур Омад" фирмаси ҳомийлигида таширф буюрган эртак қаҳрамонларининг чиқишлари, болажонлар ижро

сидаги шеър, қўшиқ ва рақслар байрам томошасига ўзгача файз киритди. Тадбирда қатнашган болаларга ҳомийларимиз томонидан совғалар топширилди.

Дарҳақиқат, ўтган йил декабр ойида ташкил топганининг 40 йиллиги нишонланган мазкур маҳаллада эҳтиёжмандлар, кам таъминланган оилалар, бokuвчисини йўқотганлар ҳар доим эътиборда. Элликка яқин оила ижтимоий ҳимояга муҳтож, эҳтиёжманд сифатида рўйхатга олинган. Уларга "Саховат барака" фирмаси, фермер Мансур Давидов, тадбиркор Жалолддин Рискиев ва бошқа ҳомийлар ёрдамида беминнат кўмак бериб келинаётир.

ДАРМОН

СИЗГА ҲАВАС ҚИЛИБ...

(Хулкар Олимжоновга тўйхат)

Хулкар опагон! Эртага таваллуд кунингиз. Табриклаймиз!

Бу кутлуг кунда сизни табриклагувчилар ҳам биз каби қай фазилатингизни олдин айтишга шошиб қийналишлари аниқ! Чунки Сизга тўйхат ёзишга ўтирдим-у, дилим қуйлаб кетди: "Қоши ёсинму дейин, кўзи қаросинму дейин..." Сиз ҳақингизда гап кетганда кишилар: "...Ҳамид Олимжон ва Зулфияхонимнинг қизи... Мавлоно Ойбек ва Зарифахонимнинг келини... Омон Тошмуҳаммедовдек талабчан олимнинг суякли рафиқаси... Ҳамиша юксакликка интилган олима... Жон фидо опа... Фидойи она... Суякли бувихон", деган сифатлари ҳам албатта қўшиб ўтишди.

Онага қувват қизлигингизини дейин...

Биз сизни эсимизни анча таниб олганда, Зулфияхоним қанотлари, демакки паноҳларига кирганимизда таниганимиз. Биз - "Зулфияхоним қизлари" ҳаммамиз бирдек сизга ҳавасимиз келарди, сизга ўхшашга, сиздек илтифотли, назокатли, мулоим сўз, сербилим, китоб деса - кўзи нурланадиган, шеърят деса - қалби мавжланадиган бўлгимиз келарди. Сизга интиганимиз сари сиз ана юксалиб борардингиз. Сиздаги бу ўсишнинг замини тинмай изланишингизда, ҳаётда ота-онангиз шухрати соясида қолибгина кетмай, унга лойик, аниқроғи, муносиб бўлишга астойдил интилишингизда экан...

Хотиранингизнинг ўткирлигига, ўзларининг, Ҳамид Олимжоннинг, Ойбек домла ва бошқа кўп шоирларнинг шеърларини ёд билишингизни гапирардилар. Биз ҳам кўп ҳислатларингизни ўзимизга юктиргимиз келарди...

Инсон шаънига нолойиқ ишлардан тийилишга Зулфияхоним ҳамиша намуна эдилар! Айелликнинг нозик томонларини, инсоний илтифот, мулозамат, маданият, меҳмондўстлик, қийиниш, ўзни туттиш дарсини сизлардан ўрганганимиз ҳам рост...

Зукко олималигингизини дейин...

Хулкар опа, ярим асрлик умрингиз университетда - талабалик, аспирантлик, ўқитувчилик, олималик билан ўтди. Айтишгагина осон-ярим аср... Лекин бу йиллар ўз ичига қанча ишлар, воқеалар, қанча топиш ва йўқотишларни олади! Шу йиллар ва йўлларда топганларингиз қанча, бир-бир йўқотганларингиз қанча...

Сиз фан номзодлигига диссертация ёклаганингизда у кишининг қизлари бўлсангиз ҳам, Зулфия опамагарнинг бир ажиб хайрат ва ҳаяжон билан деганлари ҳамон эсимда: "Мавзуси бирам қийин! Шоирларнинг ўзлари ҳам қанчон қандай шеър ёзишларини билмасалар керак. Хулкар опангиз диссертациясини Миртемир ака, Шайх акаларга ўхшаш неча-неча забардаст шоирлар билан қайта-қайта суҳбатлашиб, ижодкорнинг бирон асарини ният қилишдан то шу ният ижро этилгунгача бўлган мураккаб жараёни ёритишга бағишлади..."

Ўқитувчиликни фараҳли касб деб билардингиз. Адабиётни сирли олам деб бу даргоҳга келганларга унинг сеҳрларини, адабларнинг ижодий жараёнларини очиб беришдан дилингиз равшан тортарди. Адабиётдаги олтиншинчи йиллар кўтаринчилиги адабий таҳлилга ҳам элқин шамолани эсган бир пайт эди ўшанда. Ана шу кўтаринчилик билан ишга шўнғиб кетдингиз...

Биз билган Зулфияхоним умр бўйи аёлни улуғлаб келдилар, аёл руҳининг қудрати, имкониятлари чексизлигига хайратланиб яшадилар. Ана шу хайратлари умр шомиди ҳам сўниш билмагани учун, сўнгги нафасгача ижодий кўтарилиш, ижодий юксалишда бўлдилар. Сиз эса у кишининг ёнида бўлдингиз. Дилда йиғилган дардни тўкиб солишга, "огир булутдек бир ёғиб олишга" ўзларида қудрат топишларига, энг юқори пардадаги сўзларни дил тубидан игна билан суғириб олишларига нафакат гувоҳ, қувват ҳам бўлдингиз.

Ибратли келинлигини дейин...

Айни пайтда тўрт фарзанднинг онаси, катта олимнинг умр йўлдоши, оstonасидан кеча-кундуз ижодкорлар аримайдиган буюк адиб ва буюк олиманинг келини... эдингиз. Тўрт фарзанднинг-ку оналарга инжиқлиги, ҳар талабанинг ижросида бесабрлиги - маълум нарса ва бу табиий ҳам. Аммо атрофдаги катталарнинг, айтиш керакки, ўзбек адабиёти ва фанида бетақдор шахсларнинг ҳам юмшоқ қилиб айтганда "ўзига яраша феъли-атвори"га дош бериш, ундан ортиб, илмда ўз сўзини айтиш... Бизнинг авлод университетга кириш учун тарихдан сочлари жингалак, қарашлари Ойбеконга теран домла - Омон Тошмуҳаммедовга имтиҳон топширганимиз. Яширмайман, у кишининг ниҳоятда билимдонлиги-ю, шунга яраша талабчанлиги хусусида талабаларни ўзига қараб юришга қорлайдиган кўп гаплар эшитганимиз... У пайтти домлалар бизга фақат ўз дарсларинингига ўрга

тиб қолмай, ҳаётга тиниқ қарашни ҳам ўргатишарди.

Университетни биз ўқишга кирган йили битирган экансиз. Демак, икки-уч йиллик келин-сиз. Эсимда, бир кун Субутул домла (Оллоҳ у кишидан рози бўлсин!) балки талабаларнинг чарчоғини ёзиш учун дарсдан чекинибми, ёки айрим "каттаконлар"нинг олиф-та қизларига теккизибми, Ойбек домланикига борганлариде, кўча деразаларига баланд наврон қўйиб, фартук боғлаб, ойна юваётган аёлни кўрганлариде хизматкор бўлса керак деб ўйлаганларини, лекин бу сиз - домланинг келинлари, талабаланингизда тирноқларингиздан маникур аримайдиган, ширингина юришингиз билан домлаларга эркагина бўлиб кўрганлар, Зулфияхонимдек буюк шоирнинг ёлғиз қизилигингизни билиб ниҳоятда хайратланганларини меҳр билан айтиб берган эдилар...

Холбуки, талаба Хулкар Олимжонов ача яйраб, уйларига неча марта бориб юрадиган домлаларга эркаланиб, номига ўқиб, номига ишлаб юришлари ҳам мумкин эди! Буюклар шухрати уларни ўз қанотида курсдан-курсга ўтказиб қўйиши, кейин ҳам номига мавзу олиб, диссертация ёклаши, лавозимдан-лавозимга ўтказиб юриши мумкин эди. Сиз эса шундай одамларга яқин бўлганингиз, муттасил уларнинг кўнглини олиб туришингиз кераклиги, сизни тезкор бўлишга ва мазмунли яшашга қорлади. Ҳаётнинг ҳар дами гўзаллигига ва бунинг қадрига етмоқлик кераклигига ишонч ҳосил қилдингиз. Атрофдагиларга нигоҳингиз тиниқлашиб бораётганини, буюкларнинг боласи бўлсангиз ҳам, асли - Хулкар эканингизни тобора ҳис қилардингиз.

Олдда турган ишларини дейин...

Булар ҳақида кейинги фаслада. Сизга омонлик тилаб,

Раҳима ШОМАНСУР.

Муассисларимиз фаолиятдан

БОЛАНИНГ БЕГОНАСИ БЎЛМАЙДИ

Германиянинг "Фриденсдорф Интернейшнл" ташкилоти билан ҳамкорликда лаб ва танглайда туғма нуқсонли бор болаларни жарроҳлик йўли билан даволаш йўлга қўйилган. Ўтган йили 27 нафар бемор болалар даволаш учун Германияга юборилди, яна 340 бола хорижлик ва маҳаллий мутахассислар иштирокида юртимиздаги клиникаларда операция қилинди. Хорижий ҳамкорларимиздан бири-Туркия давлатининг Ўзбекистондаги халқаро тараққиёт ва ривожланиш идораси, яъни "ТИКА"нинг кўмагида Фтизиатрия ва пульмонология илмий-тадқиқот институтининг болалар бўлимига 15 минг АҚШ доллари ва 365 миллион сўмликдан зиёд кўмак-терлар, ўқув жиҳозлари, кийим-кечаклар, санитария-гигиена воситалари ва мултивита-минлар етказиб берилди.

"Камалак жилоси" номли кўрик танловимизда "Меҳрибонлик уйлари"нинг 1500 нафар тарбияланувчилари ўзлари чизган расмлар билан иштирок этишди. "Мафтункор ранглар жилоси" номли Халқаро танловимиз қатнашчилари эса ногирон болалар бўлишди.

Рината Каримова ногирон бўлса-да, санъат соҳасида хорижда ҳам танилиб қолган. Жамғармаимиз унинг Москва шаҳрида бўлиб ўтган "Филантроп" 4-халқаро мукофоти тақдиротида иштирок этишига ёрдам берди. Рината танлов лауреати бўлиб қайтди.

Тошкент шаҳридаги 2-"Мурувват уйи"да ногирон болалар ўртасида ўтказилган III Паралимпия ўйинлари, Навоий шаҳрида ақли заиф болалар иштирокидаги махсус Олимпиада ўйинлари, Ўзбекистон Қаҳрамони Озод Шарафуддинов

хотирасига бағишланган "Хотира турнири" каби спорт мусобақаларини ташкил этишда ҳам жамғармаимиз фаол иштирок этди.

Бугунги кунда жойлардаги бўлимларимиз "Амбуланс" машиналари билан таъминланган. Тиббий-ижтимоий патронаж бригадалари оилаларнинг ижтимоий-руҳий шароитини, оналар ва болалар, туғиш ёшидаги аёллар ва қарияларнинг соғлигини кўриқдан ўтказишмоқда. Тиббий кўрик натижаларига кўра кам таъминланган оилалар ва ногиронларга дори-дармон, санитария-гигиена воситалари, озиқ-овқат маҳсулотлари, кийим-кечаклар, санитария-гигиена воситалари 37,5 миллион сўмлик хайрия ёрдами кўрсатилди.

"Соғлом она - соғлом бола" деган широр остида катта эътибор билан бошлаган ҳаракатимизни давом эттириш ва унга том маънода янги туртки бериш, бу муаммага замонавий кўз билан қараш ва етарли даражада маблағ ажратиш масалалари доимий диққат марказимизда туриши даркор", - деган эдилар юртимизимиз Конституциямизнинг 14 йиллиги тантаналарида сўзлаган маърузасида.

"Ижтимоий ҳимоя йили" учун белгиланган барча режаларимиз, сайёи-ҳаракатларимиз, бошлаган ишларимиз замирида ана шу мақсадга интилиш ётибди...

Демак, 2007 йилда ҳам кам таъминланган оилалар, ногиронлар, оналар ва болалар доимий эътиборимизда бўлишди. **Д. ИБРОХИМОВ** ёзиб олди.

Жажжи Ферузахонни феъл-атвори кўпроқ дадаси-узок йиллар прокуратура соҳасида ишлаган, тажрибали юрист Раҳмонжон акага тортиди: дадил, мустақил фикрли, ғайратли бўлиб улғайди. Урта мактабда ҳам, Тошкент Давлат Юридик Институтини ҳам фақат "аъло" баҳо-ларга ўқиди, сўнг аспирантурада тахсил олди.

Меҳнат фаолиятини Республика Олий Ҳўжалик судида оддий назоратчиликдан бошлаган Феруза назария билан амалиётни бирга олиб боришга ҳаракат қилди. 2005 йилда судья деган номга мушарраф бўлди.

Айни кунларда Ферузахон На-

ФЕРУЗАХОННИНГ БАХТИ

манган вилояти ҳўжалик судининг энг ёш, билимдон судьяларидан бири. Доим интилишда бўлган бу аёл "Фермер ҳўжаликлари ва хизмат кўрсатувчи ташкилотлар ўртасидаги муносабатларнинг ҳуқуқий тартибга солиниши" мавзусидаги номзодлик диссертациясини ёклашга ҳам аҳд қилган.

Ферузахон шундай дейди:

- Истиқлол шарофати ила фермерларнинг кўпчилиги аёллардан иборат. Суд жараёнларида албатта аёлларга ёрдам бергим, қонун йўли билан уларни ҳимоя қилгим келади. Чунки, оила ташвишдан ортиб даланнинг қора меҳнатини урдалашнинг ўзи бўлмайди. Менинг ўзим бир йилда уч минггача иш кўраман. Фуқароларнинг шикоят ва аризаларини ҳеч қачон эътиборсиз қолдирмаймиз. Юртимизда аёлларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, қишлоқ ҳўжалигида олиб борилаётган ислохотларни жадаллаштириш, қишқик ва ўрта бизнесни қўллаб-қувватлаш, тадбиркорлик ва фермер ҳўжаликлари ривожлантириш, жиноятчиликнинг олдини олиш бораси-

да кенг қамровли ишлар амалга оширилмоқда. Бизнинг бурчимиз - шу эзуликларга ўз ҳиссамизни қўшишдир. Болалигимдан шеър ёзмаман, китоб ўқишни яхши кўраман. Шунинг учунми, жуда таъсирчанман. Ҳар қандай жиддий синов қаршисида дадажонимнинг ўғитларини қайта-қайта эслайман - ҳалол ва адолатли бўлишим, одамларнинг манфаатларини ҳимоя қилишим зарур. Шундай масъулиятли вазифанинг ишониб топширилганлиги, юртимиз тинчлиги, ота-онамнинг саломатлиги, оиламнинг хотиржамлиги — булар менинг энг катта бахтим!

Ферузахон ширингина хонадоннинг суюкли бекаси ҳамдир. Турмуш ўртоғи Ботиржон Низомов ҳарбий хизматчи, оиланинг овуначоғи Покизобону эса ҳозир 3 ёшда. Касбига хос мағрур, аёлларга хос латофатли Ферузахонга ҳавасинг келади киши.

Хулқар
ХАМРОЕВА

"Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармаси директори **Дилбар Алимжонов** билан жамғарма томонидан ўтган йили амалга оширилган хайрия ишлар, "Ижтимоий ҳимоя йили" режалари ҳақида суҳбатлашдик.

- Она ва бола соғлигини мустаҳкамлаш, оилада тиббий маданиятни ошириш, аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизмат даражасини яхшилаш, кам таъминланган оилаларни, ногиронларни ижтимоий муҳофаза қилиш жамғармаимиз фаолиятининг устувор йўналишларидандир, - дейди суҳбатдошимиз. - Биргина "Ҳомийлар ва шифокорлар йили" Давлат дастурида белгиланган вазифалар ижроси учун жамғармаимиз томонидан сарфланган маблағ салкам 286 миллион сўм, 373500 АҚШ доллари ва 25 минг еврога тенг бўлди. Шунингдек, ўтган йили Вазирлар Маҳкамасининг "Оилада тиббий маданиятни ошириш, аёллар соғлигини мустаҳкамлаш, соғлом авлод туғилиши ва унинг устувор йўналишларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорини бажара бориб, 675 миллион сўмликдан ортқ иш бажарилди. Қолаверса, 12 миллион АҚШ доллари ва 422879 евро ҳам шу мақсадларга сарфланди.

"ҚАЛБ МЕҲРИ"

Наманган шаҳрида "Қалб меҳри" аёлларни ва уларнинг оилаларини ижтимоий ҳимоя қилиш маркази очилди. Марказ директори **Назира РАҲИМЖОНОВА** билан шу ҳақда суҳбатлашдик.

- Республикаимизда биринчи бўлиб бизнинг вилоятимизда шундай марказ фаолият босади, - дейди у. - Бу Республика Хотин-қизлар ташаббуси ва БМТнинг Аҳолишунослик жамғармаси ҳомийлигида ташкил этилди. Марказ эркакларни ҳам ижтимоий ҳимоя қилади, қўллаб-қувватлайди. Вилоятдаги гендер тенгликни қўллаб-қувватловчи давлат ҳамда жамоат ташкилотлари фаолиятини марказлаштириш, аёлларнинг жамиятдаги ўрни, кадр-қим-

— Дастлабки таҳлиллар, ҳулосалар қандай?

— Оилавий ажримлар ҳамон ориқли масала бўлиб қолимоқда. Ҳаётга тайёр бўлмаган қизларни турмушга узатиш, уларнинг муомала-муносабат маданиятини билмаслиги, ҳуқуқий саводсизлиги оқибатида келиш-мовчиликлар, ажримлар юз бермоқда. Шу боисдан биз маҳалаларда, ўқув даргоҳларида ҳуқуқшунослар, шифокорлар тажрибали уй бекалари иштирокида давра суҳбатлари, тренинглари, савол-жавоб кечалари ўтқа-

зишни мунтазам йўлга қўйдик.

Бизни шу нарсга қувонтирдики, баъзида ижтимоий-психологик жиҳатдан қийин аҳволга тушиб қолган аёлларнинг ўзлари ёрдам сўрашга тортинадилар. Шунда уларнинг яқинлари маслаҳат сўраб келадилар. Тўғри, оилавий сирни кўчага олиб чиқмаслик - халқимизнинг фазилати. Лекин худди шу одат туфайли тузатиб бўлмас хатолар ҳам келиб чиқади. Шунинг учун биз ишонч телефони (Наманган шаҳрида 26-77-91) ташкил қилганимиз, ўз мурожаатлари ва муаммолари сир бўлиб қолишини истаганларга мана шу телефон орқали кўмак берамиз.

Марказимиз ҳуқуқшунос, психолог, шифокорлари аёллар ва зарур бўлса, эркакларга ҳам ёрдам кўрсатишга тайёр. Бир оз соғлигини тиклаб, дам олишга эҳтиёжмандлар бўлса, махсус хона ташкил қилинган.

Бундан ташқари, келажақда аёлларга бизнесни ривожлантиришлари учун маслаҳат, йўриқлар бериш, тадбиркорликнинг турли йўналишларини ривожлантириш ва ишга жойлаштиришда хотин-қизларга ёрдам кўрсатиш ҳам режалаштирилган.

Хуллас, "Қалб меҳри" учун ҳар бир инсон, унинг тақдирини азиз.

— **Мақсади хайри, вазифалари долзарб марказ ишларига муваффақият тилаймиз. Муҳтарам УЛУГОВА** суҳбатлашди.

- Болалиқдан расм чизишга қизиқардим. Йиллар ўтган сари бу қизиқишим юксалиб, муҳаббатга айлана борди. Урта мактабдан сўнг аввал Хива педбилим юртини, кейин Тошкент давлат педагогика институтининг тасвирий санъат графикаси факультетини битирдим. 1982 йилдан буюн мактабда тасвирий санъатдан ўқитувчилик қиламан. Касбимни севаман. 2006 йил туман бўйича ўтказилган "Йил ўқитувчиси" кўрик танловида қатнашиб 1-ўрин соҳибаси бўлдим. Турмуш ўртоғим Азат ака ҳам расмсом. Эр-хотиннинг қизиқишлари, касб-кори, мақса-

ди муштарак бўлса, ҳаёт сермазмун кечаркан. Фарзандларимиз ҳам аста-секин вояга етиб ҳаётда ўз ўринларига эга бўлишмоқда.

Ўғлим Баҳромбек ҳуқуқшунослик соҳасини танлади. Икром қишлоқ ҳўжалик институтини талабаси. Қизим Шахло ҳали мактаб ўқувчиси.

Хуллас, оилам, касб-корим менинг фахрим, ифтихорим. Аёллик, оналик саодатимдан бахтиёрман.

Ширин ПИРЁЗОВА,
Тошкент шаҳар,
Ҳамза туманидаги,
226-мактаб ўқитувчиси.

Никоҳ тўйларининг дабдаба-

Жўшлик АБДУЛЛА ОТА...

Тахририятимизга Самарқанд вилояти, Қўшработ тумани, Жўш қишлоғидан Абдулла ота Хўшонов бот-бот кўнғироқ қилиб туради. Яқинда эса тахририятимизга ўзлари кириб келди.

Тошкентда яшайдиган ўғилларим ва қизимни кўргани келгандим. Шулар қаторида сизларнинг ҳам бир сўхбатингизни олай, — деди Абдулла ота гап бошларкан.

Фарзандларингизнинг ҳаммаси Тошкентда яшайдими?

— Йўқ, Абдували ўғлим ва Гулноза қизим Самарқандда яшади. Тўрттаси шу ерда, яна Корейда ишлайдиганлари ҳам бор. Мен шуларнинг дуосини қилиб, тўйларига бош-қош бўлиб юрибман-да...

Ҳаммасини уй-жойлик қилганмисиз?

— Яна уйлайдиганларим ҳам бор. Аслида ўн бир нафар фарзандни воёга етказганмиз. Худода шўқ, Абдували, Ғайрат, Учқун, Акмал, Қаҳрамон, Тўлқин исмли олти ўғил ва Дилбар, Гулноза, Мавжуда, Нодира, Динара исмли беш нафар қизнинг отасиман. Ҳаммаси бир-биридан кўркем, кўрганнинг ҳаваси келади. 26 нафар набираларимиз бор. Нигора, Алёна, Гулнора деган келинларим бор. Ҳар бири мени отасидек, аёлимни эса онасидек кўради. Ота-она учун бахтининг ўзи шу-да. Қизларимнинг ҳаммаси онасига ўхшаган камтарин, пазанда. Бунинг устига ҳаммасининг қўлидан чеварлик келади. Ўғилларимнинг ҳаммаси хайдовчиликка ҳам ўқишган.

Пиру бадавлат инсон экансиз. Шунча фарзандлар ўстирибсиз, қийинчиликлар ҳам бўлгандир?

— Тўғри, ҳамма оилада ҳам ўзига яраша муаммолар бўлади. Булар бизни ҳам четлаб ўтмаган, албатта. Лекин икита

инсон бир жойда яшайверса кейинчалик кўз қарашдан ҳам бир-бирини тушуниб олар экан. Мана, ёшим ҳам 72 чикди. Аёлим Турсуной билан турмуш қуриб яшаётганимизга ҳам 49 йил бўлибди. Ҳали бирор марта ҳам сану манга бормаганмиз.

Қайси касбда ишлагансиз?

— Касбим ошпазлик эди. Қўшработдаги Эргаш Жуманбулбул номли хўжаликда ошхонасида ишладим.

40 йил бир жойда, бир касбда ишлаб болаларимга ҳалол ризқ, насиба топдим. Бундан ташқари эшик-дараза, сандиқ ҳам ясардим. Ёшлигимда чўпонлик ҳам қилганман.

Айтишларича, меҳмонни яхши кўрар экансиз...

— Ҳа, ёшигидан биров кириб келса қувониб кетаман. Ахир, «Меҳмон атои Худо» — дейишган. У эшикдан кириши билан ортидан ризқу-насибаси ҳам кириб келар экан. Дарвозамиз тондан то тунгача очик туради.

Умрингиз давомида кўпроқ нималарга амал қилгансиз?

— Аввало, ҳалол меҳнат қилиб болаларимизга ҳам шуни сингдиришга ҳаракат қилдик. Улар ҳам ёшликдан уй-рўзгор ва боғ-полиз ишларини бажаришарди. Ҳозир ҳаммаси яхши жойларда ишлашади. Уларнинг ҳаётда ўз ўринларини топишига ушбу оилавий тарбиямиз катта ёрдам берган бўлса керак.

Абдулла ота билан анча суҳбатлашдик, эсдалик учун бирга суратга ҳам тушдик. Рўмолчага ўраб олган бир талай суратларни чиқариб, бирма-бир болалари, набаи ва кудалари ҳақида гапирди. Ўғлининг тўйида аёли билан тушган суратни эсдалик учун бизга тўхфа қилди. Кейинги сафар яна бир ўғлининг никоҳ тўйига айтиб кетишини ташкидлаб, хайрлашди.

ГУЛБАШАКАР

ҚИЗИМ ЎЗИМГА ТАШРИФЛАРИНГИЗ... ҚАЙТАРДИ

— Яратгандан фарзанд тилабману ақл-одоғ, ор-номусини сўрамабман, — дея зорланиб гапир бошладим ўзини Насиба деб таништирган аёл.

— Тўққиз йил деганда тилаб-тилаб етишган қизимни бугун қаро ер ютсин, деб қаргаб ўтирибман.

— Нимага, қизингиз бирор уят иш қилдими?

— Юзимизни қаро қилди, қишлоқда бош кўтаролмай қолдик. Қаршида ўқитаётган эдик. Синглимнинг уйида турар эдик. Бир куни синглим «Қизингиз бетоб бўлиб қолди», деб хабар юборди. Жонимни қўлимга олиб отаси билан шаҳарга етиб келдик. Ҳеч нарса емай, қайт қилаётган экан. Ошқозони оғриётганини айтганиди, дўхтирга олиб бордик. Шунда унинг ҳомиладорлигини билиб қолдик. Эшитиб, адо бўлдим. Ҳозир ўша йигитни топиб, унинг олдида ташлаб келдим. Бошим қотганидан сизларга кўнғироқ қиламан.

— Опа, хато-ку бўлибди, энди ўйлаб иш қилиш керак. Йигитни олдида ташлаб кетиб қизингиздан қутулмоқчимисиз?

— Йўқ, қизимни йўлдан урган йигитни уйланишга мажбур қиламан.

— Сиз йигитни айблашга шовманг. Агар қизингиз ақлини ишлатганда, орияти-

ни ўйлаганда йигит ҳеч нарсаси қилолмасди.

— Ҳа, бу гапингизни эшитиш қанчалик оғир бўлса-да, тан оламан. Тўққанларим ёшига етмай нобуд бўлаверганидан юракларим адо бўлиб шу қизимга Турсуной деб от қўйгандик. Пуф-пуфлаб катта қилдик. Мактабни битирган Қаршига ўқишга кираман, деди. Таниш-билиш қилиб киргизиб қўйдик. Кетган сарф-харажатни айтмасизми? Ҳаммасини бир пул қилди.

— Энди ўқиши нима бўлади?

— Бормаяпти, шу ҳолатда қандай боради.

— У йигит ҳам ўқир-микан?

— Йўқ, савдо-сотик қиларкан. Отаси йўқ экан, онасини чақирдик. Олмасанлар қаматимиз, дедик.

— Опа, хафа бўлманг, энди йиғлагандан фойда йўқ...

— Мени яна бир оғриқ қийнамоқда.

— Бир нима гап?

— Қизим кўрсатган мана шу шармандаликни бир вақтлар мен ҳам ота-онамнинг бошига солгандим. Яъни, ўзим ҳам қиз ўйида ҳомиладор бўлиб қолгандим. Ушанда онам: «Бизни ерга кўмдинг», деганди. Икки-уч кунни ичида отам қичкина бўлиб қолганди. Аммо мен ўшанда бу ҳолат ота-она учун қанчалик оғир эканлигини чуқур англамаганман. Мана, уларга кўрсатганимни қизим менга қайтарди. Энди ота-онамнинг аҳолини тушуниб турибман...

Ёшларга мен кечирган воқеа-ҳодисалар бир сабоқ бўлсин хатоларга йўл қўйишмасин. Хато-яна қўллаб хатоларга йўл очиб бермасин...

Бу аёл кечмишлари ҳақида сиз нима дейсиз, азиз муҳлис? Хатларингизни кутамиз...

— Қизимнинг тақдирини ҳақида сизлардан маслаҳат сўраш учун кўнғироқ қилаётгандим. Бошим қотиб тургани, қизимга келаётган совчиларнинг бирига рози бўлгим бору, лекин отаси кўнмаяпти.

— Нега энди хўжайинингиз норози?

— Тўғриси айтсам, у йигит ниҳоятда тарбияли, билимли ва интилувчан эканлиги билан маъқул келганди. Сезишимча, қизим ҳам йигитнинг кўнглига ўтириб қолган. Аммо отасининг қаршилик қилишига сабаб бу йигит бир вақтлар мен билан аҳду паймон қилиб, бир-биримизга етишмаган инсоннинг фарзанди.

— Ие, тақдирини қаранг. Сиз бунини билмаганмидингиз?

— Ҳа, ҳаммаси бор... — Холодликда гўшт ва бошқа маҳсулотлар ҳам борми? — Бор... — Унда кўнглингизни бўлмай, яхши-ёмон гапларга парво қилмай, бири 4 яшар, бири 2 ойлик фарзандингизни яхшилаб парвариш қилинг. Эрин-

— Бошида билмагандим. Қизим билан учрашиб, маъқул келишгандан кейин, сўраб-суриштириб билиб қолдим.

— Севган бўлсангиз нима учун тегмаган эдингиз?

— У пайтларда қизлар менинг севганим бор деб айтиши мумкин эмас эди. Мактабни тугат-

гани, обрўли ишдалигини эшитардим.

— Турмуш ўртоғингиз бу ҳақда билармиди?

— Ҳа, баъзан биринчи муҳаббатинг, деб ҳазиллашиб ҳам қўядилар. Хўжайиним асли ёмон одам эмас. Лекин совчилар кимлигини билгач, бироз жиддийлашиб қолган. Балки бу раҳмандир? Мен қизим Ботир ақанинг ўғлига тегса, бахтли яшаб кетишига ишонаман. Чунки, Ботир ақани яхши одам деб, биларман. Эринимнинг раъйига қара-

сам, у назаримда бошқача ўйловда. Шу сабаб, бошим қотиб қолди-да...

— Ҳа, сизни тушундим. Айтганингиздек бош қотадиган ҳолат. Келинг, бу ҳақда юртдошлардан маслаҳат сўрайлик-чи, шунга қараб бир хулосага келарсиз...

Матлуба ШУКУРОВА

ТАҚДИРИНГИЗ ЎЗ ҚЎЛИНГИЗДА

— 4 ёшли ва 2 ойли икки фарзандим бор. 24 ёшдаман. Рўзгорим тўқис. Ҳеч бир нарсадан камчилик йўқ. Фақат эринимнинг меҳрсизлигидан, дағал муомала-муносабатидан қийналиб кетдим, — дейди кўнғироқ қилаётган аёл.

— Меҳрсизлиги нималарда намоён бўлади?

— Иккинчи қизим туғилгач, бир аёл билан гаплашиб юрганини сезиб, бунга ишончликом қилиб, бу ҳақда унга

айтганимдан буён шунақа ўзгариб қолди. Урадиган одат чикарди. «Сен менга индама, пулим бор, хоҳласам сендақа аёлларнинг юзтаси менга тегишга тайёр», — деяпти.

— Рўзгорим тўқис дедингиз, уйингизда шарт-шароит қандай?

— Бунинг бахтга нима алоқаси бор?

— Ҳовлида турасизларми?

— Ҳа, участка ҳовлида турамыз.

— Рўзгорга, ҳаётга кераклик телеви-

зор, холодильник, газ плита, кир ювиш машинаси, иссиқ-совуқ сув, ҳаммом деган қулайликлар борми?

— Ҳа, ҳаммаси бор...

— Холодильникда гўшт ва бошқа маҳсулотлар ҳам борми?

— Бор...

— Унда кўнглингизни бўлмай, яхши-ёмон гапларга парво қилмай, бири 4 яшар, бири 2 ойлик фарзандингизни яхшилаб парвариш қилинг. Эрин-

гизни беҳуда қизганиб, асабларингизни қақшатмай, ўз соғлигингиз, гўзаллигингизни асраб, авайланг. Сизларни боқайтган эрингиздан яхши сўзингизни, яхши қаровингизни аяманг. Эрингиз айтганидек, унга тегишга тайёр «100 та аёл» дан ҳам афзалроқ, кўркемроқ, қадрлироқ бўлишга ҳаракат қилинг. Турмушни чиройли қилиш ўз қўлингизда эканлигини унутманг, хўпми?..

— Хўп...

— Яна кўнғироқ қилинг. Хайр...

САИДА

«Мен хато қилдимми?» сарлавҳали дил изҳори муаллифини яқиндан биламан. Хаттоки бу мақолада баён этилган воқеалар иштирокчисиман. Хурматли тахририят, илтимос, менинг ушбу ноамни албатта чоп этинг. Биринчидан, Гулнора уни албатта ўқиб чиқади, қолаверса, кимгадир ҳаётим сабоқ бўлар. Асл муҳаббат инсонга фақат бир мартагина берилар экан. Ҳар хил майда гапларга ўралашмасдан илк севгисини авайлаб-асраган одамгина бахтга сазовор бўлар экан. 30 ёшга чиқибман-у, лекин Гулнорабундай қизни учратмадим. Шуларни ўйлаб, ёшларга илк севгининг қадрига етишлари лозимлигини таъкидламоқчиман. Гулнорабонуга эса менинг хатим тушқунликдан чиқиб кетишига тўрт-ки бўлса не ажаб? Унга бахт, газетхонларга эса омад тилайман.

ган ёш мени хайратга солди. "Тоҳир ака, ичманг, мени десангиз, ҳеч қачон ичманг, ўтинаман", - дедим. Қўлларингни ўпиб: "Ичмайман, сўз бераман", дедим. Лекин бу гал ичдим. Бўккунча ичдим. Онгим тиниклашди, дегунча дунё юзини кўрмай нобуд бўлган умидим кўз олдимда намоён бўларди. На иш, на оила мени қизиқтирарди. Бир неча бор муш-тлашиб, милицияга юз тушдим. Ҳаётим чаппасига кетди. Менга энди ҳаммаси барибир бўлиб қолганди.

Бир куни йўлим "Висол" кафесига

қолади-ку! - деб ўйлаб, исмингни айтиб қақирибман-у, ўз овозимдан ўзим уйғониб кетдим. Кўнглим ғашланиб, дугонанга телефон қилдим. Дугонанг сенинг ишларинг яхшилигини, Тошкентга дам олишга кетганингни айтди. Сал тинчлангандай бўлдим. Лекин роппа-роса 7 кундан кейин 30-августга ўтар кечаси туни билан алжираб, яна сени туш кўриб чикдим. Ҳаммаси эсимда йўғ-у, ёнаётган уй ичида тутунга ўралган эмишсан. Қўлингдан тортиб, тутундан чиқармоқчи бўлдим-у, қўлим етмади, қолгани эсимда йўғ. Фақат эрталаб туриб, сени шунақа соғинганимни англадимки, чидолмадим, дугонанга телефон қилдим. Менга қўл телефонинг рақамини берди. Телефон қилсам, афсус, самараси

СЕН БИТТАСАН АХИР, ЁРУҒ ОЛАМДА

Гулнорабону!

Бугун сенинг туғилган кунинг. Эрта тонгдан шу ҳаёл билан уйғондим. Лекин сен бахтсизсан. Буни мен газетага ёзган мактубингдан билдим. Ақлимни ҳайрон, дилимни вайрон қилди ўша мактуб.

"Каердадир хато қилганманки, ҳозир ёлғизман..." - дебсан. Йўқ, Гулнора, хатони сен эмас, мен қилганман. Ва хуниниям мен тўлаяпман. Ҳар қалай шу вақтгача мен шу ҳаёлда эдим. Лекин ҳозир билсам, менинг тўловим каммидики, сен ҳам жабрини тортаяпсан. Биласанми, сен билан ажралиш менга осон бўлмаган. Сендан кейин бошқа билан учрашмайдиган бўлдим-у, лекин тўйингнинг дарагини эшитиб, аламдан биринчи дуч келган қизга уйланиб олдим. Ҳаммаси кейин бошланди. Аввалига тўйинг қолдирилганини эшитдим. 4 йилдан кейин Севара билан курган оиламизда фарзанд туғилмаслиги маълум бўлди. Чунки энди уйланганимда хотиним: "Ҳали фарзандга эрта, аввал оёққа туриб олайлик", - деб бола бўлмаслиги учун қандайдир дорилар ичиб, уқоллар олибди. Самараси бўлмаган шекилли, кетма-кет 2 марта аборт қилдирибди. Хатто мени оғохлантиришни ҳам лозим кўрмабди. Асорати... Энди Севара фарзанд кўрмайди. Мен эса доим ўғлим бўлишни орзу қилардим.

Эсингдами, ўқишга кирганимни ювиш учун "Висол" кафесига борганимиз. Эътирозларингга қарамай, 1 шиша шампан виноси "заказ" қилсам, лабингни қадаҳга номига теккизган бўлиб: "Ўзингиз олдингизми, ўзингиз ичаверинг", - дедим. Ичдим ҳам. Бўш шишага қолибона назар ташласам: "Вой-бўй! Бор-йўғи "шампанский" экан-у!" - дедим. Мен официант қизга энг кучли ичимликни олиб келишини айтдим. Сен эса кулдинг-да: "Бир маҳмадона чумоли: "Бир урсам, тоғни талқон қиламан", деб мактанибди-у, ўзини ёнғоқдеккина томчи босиб ўлган экан", - дедим.

"Қара-я, чумолилардан танишинг борлигини билмаган эканман", - дедим.

Кетма-кет қуйилган 3 қадахдан кейин шифт гир айлана бошлади. Мен рулдаги одамлигимни сенга эслатсам: "Хавотирланманг, бугун машинани мен бошқараман", - дедим. "Йўғ-е?!" Тормоз билан тезлик педалининг фарқига бормайсан-ку!" - де-

"Мен хато қилдимми?" - 42-сон

ЭСЛАТМА: Никоҳсиз туғиб, вафот этган қизнинг боласини олиб тарбияладим. Оқибатда севган йиғимини йўқотсам. Олиёғоҳага ўқишми қолиб кетмай. Такаббур, уятсиз бир йиғим билан тақдиримни боғлашмга сал қолди... Ҳаммасига қўл салтаб, болани бағримга босганча тарбиялапман. Мен хато қилдимми?

Муаллиф: Гулнорабону.

дим. "Ҳечқиси йўқ, рулга ўтирсам, амаллаб фарқига етиб оларман", - дедим. "Фарқига етиб олгунингча, мени нариги дунёга элтиб қўймасанг бўлгани..."

Гапим ярмига келганда, табассумингни ўчириб, дераза томон кетдинг. Ҳайрон бўлдим. Олдинга бориб: "Гул, хафа қилиб қўйдимми?" - дедим. "Бугун Американи кашф этдим. Ичкиликка майлингиз борлигини билмаган эканман". "Шунга хафа бўлдингми?" "Агар байрам баҳона дўстларингиз билан ичангиз қарши эмасман. Лекин, Тоҳир ака, ҳаётда қувонч ҳам, қайғу ҳам бўлиши мумкин. Ҳадеб ичаверсангиз..." Кўзларингдан қуйилиб келаёт-

тушди. Официанткага ичимлик буюриб, сен билан ўтирган столни эгалладим. Ҳаёлан сени рўпарамда ўтирган деб тасаввур қилдим. Сен бирам маъносиз эдингки... Ўрнингдан туриб, деразага яқинлашдинг. Сигарета баҳона, олдингга бордим.

- Гул, мендан хафамисан?

- Муаммоларингизни ичкилик ёрдамида ҳал қилсангиз...

- Ичган бизу бахтиқаро...

- Йўқ, сени бахтсиз қилмоқчи эмасдим, - қўлларингни юзимга суртдим. - Кечир мени, бошқа ичмайман, сўз бераман.

Сўзимнинг устидан чикдим.

Хатто пиводан ҳам кўнглим қолган, ҳозир. Ўша йили кузда Наманганда бир чақалон дунёга келди. Қайнонам оиламиз бузилмасин деб, елиб-югуриб шу болани

бизга олиб берди. Хотиним овунган бўлса-да, мен болага бефарқ эдим. Фақат ҳужжатларни расмийлаштиришга-тганда Намангандан менга телефон қилишиб, қизчага нима деб исм қўйишларини сурашди. Менга барибир эди. Чунки менга у боланинг кераги йўқ эди. Шунинг учун: "Билганинглари қилинглар", - деб ҳаёлимдан ўтказдим, лекин тилим ҳеч қутилмаганда, "Гулнорабону" деб шивирларди. Шу қизча баҳона ҳаётим сал тинчиган бўлди. Лекин бу тинчлик юзак эди. Буни ич-ичимдан ҳис қилардим, сабабини англай олмадим. Шу йили ёзда ҳаммаси баттар чигаллашиб кетди. 20 августда ишда менга янги лойиҳани ишлаб чиқариш топширилди-у, кетма-кет 2 тун ухламадим. Чунки байрамгача лойиҳани тугатиб, топшириш керак эди. Учинчи тун тонга яқин уйга аранг етдим-у, қотиб ухладим! Шунча йил ичида биринчи марта мен сени тушимда кўрдим. Кеч куз эмиш. Хазонрезги. Изгирин шамол сочларингни тўзатиб юборган. Сен эса ҳеч нимага эътибор бермай, қаергадир, олисларга тикилиб, хазонларни бирма-бир босиб кетаяпсан. Совуққа қарамай, эгингдан фақат футболка, шим, ялангоёқсан. "Нега у енгил кийиниб олган? Ахир шамоллаб

бўлмади. Компанияда номеринг ўзгартирилганини айтишди. Шунда тўғри Тошкентга санаторияга бордим. Лекин яна кечикибман. Айнан ўша куни тонг саҳарлаб, нонуштаниям кутмасдан, дам олиш муддати тугамасаям, хонани топшириб, кетиб қолибсан. Нимадир содир бўлгани аниқ. Аммо нима? Газетага ёзган хатинг ҳамма нарсани ойдинлаштирди. Гулнора, менинг Гулнорам! Канчалик сени севимини билсанг эди. Сенга бахт ато этолмадим. Сен менинг биринчи муҳаббатимсан. Сен менинг ягона муҳаббатим. Сенинг бахтинг учун жонимниям бериб юборардим. Нима қилсам сен бахтли бўласан? Сенга қандай ёрдам берай? Биламан, сенга бу сўзларнинг кераги йўқ. Лекин токи сен бахтсиз экансан, мениям бахтим қаро. Демак, Севарага ҳам, жажжи Гулнорабонуга ҳам бунинг таъсири бўлади. Биласанми, қизимга сендан фақатгина гул исминггина мерос қолмади. Унга термулиб, кўп жиҳатини ўзимча сенга ухшатаман. Узун киприклар, кўнғир сочлари, маъносиз жилмайиши. Сенга ўхшаб уям 10 сентябрда туғилган. Шу қизалоқ учун ҳам сен бахтли бўлишинг керак. Яна жамалак соч Маликабону учун... Илтимос, астойдил ҳаракат қил. Албатта бахтли бўл!

Менга бир табассум ҳада эт, Гулнор, Нур томсин лабларинг соҳилларидан. Ўзинг айт, сендай қиз яна қайда бор, Киприкларинг узун, кокилларида? Ўртаниб яшайми ҳаёл пинжидан, Интилинг, умид қил, ёнмагинг гамда. Ғийбатларга чида, тухматга чида, Сен БИТТАСАН ахир ёруғ оламда. Иста, тиз чўкаман, ҳозир олдингда, Фақат сен бахтли бўл, бахтли бўл, гулим. Фарёдим абадий қолсин дилингда, Сенинг бахтсизлигинг мен учун ўлим.

Айтагача, биласанми, Гулнорабону, сен мендан қарздорсан. Ахир менинг хонадонимда эндигина атакчақ қилиб юришни ўрганаётган жажжи бир қизалоқ сени исмингга атайиб, эъзозланиб юрибди.

Қачонлардир ўлингга менинг исминини ҳада этибгина қиёмат қарзингни мендан узасан...

ТОҲИР

Кизим Гулнорабону! Сен инсонийлик, виждон ари деб, Соҳиб ва унинг қизи деб хато қилдинг! Бу сенинг маънавий юксалишингдан! Фақат Оллоҳ беайбдир. Бандаси гуноҳкор. Бу ҳаёт қонуни, қизим. "Эй, Худойим-ей! Бундан кўра ўлганингни яхши эди, шумоёқ! Туғилар-туғилмас гулдек онангнинг бошини эдинг, сени боқиб, мен нима обрў топардим, ҳароми!" - деган тошбағир аёлнинг гапи сенинг беғубор юрагингни тешиб кет-

гандек бўлди.

Сен ўзингни босиб ололмадинг. Боланинг иситмасини курганингдан сўнг, аёл раъйига қараб муомала қилмоғинг, ётиги билан тушунтириб, шифокорга кўрсатишларини маслаҳат бериб, қўлингдан келса моддий ёрдам бермоғинг лозим эди. Агар улар фикрингни инобатга олишмаса, боланинг жавобгарлигини ота-онанг билан маслаҳатлашиб ўзинг олишинг мумкин эди.

Биринчи хатойинг - шу бўлди. Ҳаётингнинг чигалла-

шиб кетиши шундан бошланди, она қизим! Иккинчи хатойинг - севган йиғитинг Тоҳиржоннинг: "Дорилфунундаги ўқишингизни давом эттиринг", деган дўстона тақлифига қўнмаганинг! Умр бўйи иш жойи ахтариб юрмас эдинг. Учинчи хатойинг - Тоҳиржон билан тўғри муомала қила олмаганинг. Тўртинчи хатойинг - отангнинг таъинининг ўғли Шокирни синамаганинг! (Тоҳиржонни 2,5 йил синаган эдинг!) Уни оила, севаги, нотехис сўқмоқларни кечиб ўтиш борасида

имтиҳон қилмадинг! Синалмаганинг нега сиртидан ўтдинг, қизим? Бешинчи хатойинг - ишхонамга бостириб киришига Шокирга йўл қўйганинг! Андиша қилдингми? Ўша Шокирбой, андишанг отини кўрқок қўйди. Сен шунинг учун ёмғирдан қутулиб, қорға учрадинг, қизим! Фото-студияда сенга тухмат тошини отмоқчи бўлишибди. "Ишласам, тагин ишим мураккаблашади", деб ўйлаган бўлсанг керак. Ранжитган бўлсанг узр; деб аризани ёзиб, ишдан бўшаб кетибсан!

Мана шу олтинчи хатойинг эди. Ишлашинг, рақибларингнинг ичида оғоҳ бўлиб ишлашинг керак эди. Сен у жамоада тобланидинг.

Ҳар кимнинг ўз тенги бори. Сенинг тўрт муҷалин соғ, хали кўрасан қалбингдаги ғамлардан фориғ бўларсан. Тенгингни топасан, бахтли бўласан. Сен етим бошини силадинг. Нон, туз, ширинсўз берган она бўлдинг болага! Хали қам бўлмайсан! Сени Оллоҳ сийлайди!

Эргаш АТОЕВ, Навоий вилояти.

ТАБРИКЛАЙМИЗ

Хурматли
устозим ДАВРОН
ака!

Таваллуд айёмин-
гиз билан табрик-
лайман. Сиҳат-са-
ломатлик тилай-
ман. Оила аъзола-
рингиз бахтига
алоҳим бор бўлинг.

Собиқ талабонгиз Жумагул.

Курсант дўстим Шербек ИСМОИЛОВ!
Сизни 14 январ—Ватан ҳимоячилари
куни билан табриклайман. Сизга
узоқ умр, бахт-саодат тилайман.
Дўстингиз Жумагул.

ИЛХОМ ака ва НАСИБА опа!
Таваллуд айёмингиз муборак бўлсин.
Умрингиз узоқ бўлсин, кўша қариб,
фарзандингиз Жаҳонгирбекнинг ро-
ҳатини кўриб юринглар.
Жиянингиз Шахло,
Оҳангарон тумани,
Қорахитой қишлоғи.

Азиз дўстим Илҳомжон УМИРОВ!
Туғилган кунингиз билан табриклайман. Фарзандларингиз қамолини кўриб
юринг. Чинор умридак узоқ умр ва бахтли ҳаёт тилайман.
Ифтихор Усмонов, Тошкент вилояти, Бўка тумани.

Сингаим
ДИЛАФРУЗ!

17 баҳоринг билан
чин қалбимдан му-
борақбод этаман.
Сенга соғлиқ-сао-
матлик, узоқ умр,
бахт-саодат, ўқиш
ва ишларингга омад
тилаётман.

Опанг Дилноза.

Ааажоним Бахтиёр ИНОҒОМОВ!
Мен сизни 44 ёшингиз билан табрик-
лайман. Ишларингизга ривож, узоқ
умр, соғ-омонлик тилайман.
Қизингиз Муслима.

Азиз ааажоним Нарзулла АЗИЗОВ ва
фарзандимиз БЕКЗОДЖОН!
Сизларни туғилган кунларингиз билан
табриклайман. Оруларингиз амалга
ошсин. Сизларга узоқ умр, соғ-саломат-
лик, бахт-саодат тилайман.
Наргиза Азизова,
Қашқадарё вилояти, Касби тумани.

- Мен дунёдаги энг шарафли
муаллималик касбини танла-
ганман. 16 йилдан буён мактаб-
да ишлаб, бошланғич синф-
ларга дарс бераман. Уларнинг
орасида истеъдодлилари жуда
кўп. Ўқувчиларим аёло ўқиб
она-ватанимиз Ўзбекистонни
дунёга танилишига ўз хиссала-
рини қўшадилар, дейди Тош-
кентдаги 53-мактаб ўқитувчиси
Киборахон Абилова.

ОМОН БЎЛИНГ, ЯХШИЛАР!

Ногиронлик тақдиримда ёзилган
бўлса-да, олийжаноб инсонларнинг
меҳр-муруватлари туфайли қалбим
осмон бўлиб яшайман. Қайом ака Дех-
қонбоев, Нурик Башотов, Нурлибек Аб-
дурахмонов сингари фер-
мерлар доим менга беҳим-
нат ёрдам бериб келадилар. Яқинда
уларнинг ҳаракати билан фуқаролик
паспортимга ҳам эга бўлдим. Энди мен
ҳам шахсий ҳужжатга эга Ўзбекистон
фуқароси бўлганлигимдан хурсандман.

Миннатдорчилик

Юқорида тилга олган саховатли инсон-
лар нафақат менинг бошимни силайдди,
балки гўшамизнинг фахрланса арзигу-
лик фарзандлари. Мен бу инсонларга
севимли газетам "Оила ва жамият" ор-
қали ўз миннатдорчили-
гимни билдирмоқчиман.
Қадрли акажонлар! Саховат ва эзгуликка
тўлиқ юрагингиз ҳеч ҳам чарчок билмасин.
Гулбаҳор КЕНЖАЕВА,
Тошкент вилояти, Урта Чирчиқ тумани,
Гулистон ж/х, Гулистон маҳалласи.

Республика «Оила» илмий-амалий Маркази жамоаси катта илмий ходим
Қурбонсулв Норбоевага отаси

АХМАДЖОН ОТАНИНГ
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Фаол муаллифларимиздан бири, шоира Муҳаббат Туробовага турмуш ўртоғи

Суннатулла ШУКУРОВНИНГ
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этамиз.
«Оила ва жамият» газетаси жамоаси.

КҲЙ (21.03 — 20.04). - Бу ҳафтада
сиз учун муҳими яқинларингизнинг мас-
лаҳатларига амал қилиш. Сизга ишон-
ган одамларнинг дилини ранжитиб қўйманг.

СИГИР (21.04 — 21.05). - Оддий
кунларингиз маромини узоқдан кел-
ган хушхабар бузиб юбориши мумкин.
Қўтилмаган совға оласиз.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06).
-Режалаштирган ишларингизнинг ҳам-
масига улғура олмастлигингиз мумкин. Шу
боис уларни қатъий тартиблштириб олинг.

ҚИСКИЧБАҚА (22.06 — 22.07).
- Сиз учун қийин кунлар ортда қол-
ди. Энди ўз иқтидорингиз ва интилув-
чанлигингиз билан кўпчиликини, хатто ганим-
ларингизни ҳам лол қолдирасиз.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Дилхи-
раликларга учрамаслик учун тилингиз-
га ҳаётингиз бўлинг. Хатто энг яқин кишингизга
ҳам сир айтмаганингиз маъқул.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Ишонан-
гизда таъбингизни хира қиладиган но-
хуш воқеа содир бўлиши мумкин. Оғир-
вазмин бўлсангиз, асло ютқазмайсиз.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Келажак-
да ҳаётингизнинг тўқис бўлишида му-
ҳим рол ўйнаши мумкин бўлган тақдир
оласиз. Таваққал қилиб шу ишга бош қўшинг.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Фарзандла-
рингизнинг соғлиғи билан боғлиқ му-
аммолар сизни бироз толиқтириб қўяди.
Жумага бориб ҳаммаси изга тушиб кетади.

БАШОРАТИ

ЎКОТАР (23.11—21.12). - Муҳим
масалада бир қарорга келолмай қий-
налаяпсиз. Дўстларингизнинг маслаҳатига
амал қилсангиз, асло ютқазмайсиз.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12—20.01). - Бу ҳаф-
тада жиддий ишларни йиғиштириб
қўйиб, бироз дам олишга ҳаракат
қилинг. Чунки олдинда сизни катта куч ва
кўп вақт талаб этадиган ишлар қўтиб турибди.

ҚОВҒА (21.01 — 18.02). - Пул хара-
жатида сал тежамлироқ бўлишингиз
керак. Севган кишингиз билан муно-
сабатларингизда беқарорлик юзага келади.

БАЛИҚ (19.02 — 20.03). - Сигарета
чекишни ташлаб, эрталабки бадантар-
бияни бошлашингиз керак. Чунки соғлиққа
эътиборсизлик яхшилиққа олиб келмайди.

ЭЪЛОНЛАР!

“ЗИЁ-НУР” ЎҚУВ КУРСИ:

- Бичиш-тикиш 4 ой;
- Парда тикиш - 1 ой (амалиёти би-
лан);
- Торт ва турли пишириқлар- 3 ой.
- 1 ой - олий курс;

Ўқишга қабул ҳар куни. Ўқишни тугатганларга диплом берилади.

Манзил: Буюк ипак йўли, 123 - уй, 104 - хонадон. Мўлжал: Метронинг “Буюк ипак йўли”
бекасти, “Савҳат” меҳмонхонасининг ёнида жойлашган.
Тел: 360-43-83 (иш тел. 8:00 дан 17: 00 гача) 222-73-73, 155-63-70 (Раёно)

Фирмаларга бош ҳисобчи тайёрлайман. Репетиторлик қиламан. ТЕЛ: 397-31-55

Торт, пишириқ, таом ва салатлар тайёрлашни тез ва арзон нархда ўргатаман.
Тел: 170-18-86

Юрак қон томир, асаб, ошқозон, ичак, тери, нафас йўллари. Эндокрино-
логик хасталиklar, буйрак, жигар касалликлари даволанади. Натижали.
345-45-08 Мавлуда ШАРИПОВНА

Тошкент шаҳар Хўжалик судининг 2006-йил 24 майдаги 10-0614/5216 сонли
Аҳримида асосан “NIPPON SERVIS” масъулияти чекланган жамияти **БАНКРОТ**
деб эълон қилинганлиги сабабли жамиятга тегишли бўлган думалоқ муҳр ва
бурчакли штампи бекор қилинади.

Қандли диабет, бўқоқ, гижжа, лямблия, вителиго, ок
доғлар, псориаз, соч тўкилиши, болалардаги бўй муам-
моси. Натижали даволаш. Табиий гиёҳлар.
ТЕЛ: 304-81-15. Раёно ШОКИРОВНА
МАҲСУЛОТ СЕРТИФИКАТЛАНГАН

1983 йил 3 сентябрдан 4 сентябрга ўтар
кечаси туш қўрибман... Тушимда уйи-
мизнинг яқинидан оқиб ўтадиган катта-
гина ариқ ёнида отажоним билан суҳбат-
лашиб ўтирганмишман. Бир пайт ариқ-
дан қип-қизил олмалар оқиб бошлабди.
Отажоним олмаларни териб, саватга

етмасмиш. Сўнгра ўзимни сувга отдим,
аммо отажоним бир зумда қаергадир
ғойиб бўлибди.

- Отажон, отажонгинам, - дея йиғлаб
сувдан чиқиб ҳам тинимсиз йиғлармиш-
ман. Ўз овозимдан ўзим чўчиб уйғониб
кетибман. Кечгача кўрган тушимнинг
таъсирида хафа бўлиб юрдим. Бу туш-
ни кўрган пайтим отажонимдан узоқ-
да, Тошкентда талаба эдим. Ётоқхонада
негадир юрагим сиқилиб отажонимнинг
расмига термулиб, хаёл суриб турганим-

ҚИЗИЛ
ОЛМА ОҚҚАНДА...

жойлаб, белидаги белбо-
ғида ўроғлик турган 2та
катта нонни олиб, сават-
нинг устига қўйиб:

- Қизим, ризикинг бутун
бўлсин, ҳеч қачон завод
кўрма, - дея саватни менга берди.

Сўнгра чўнтагидан жуда чиройли тил-
ло узук ва соат олиб қўлимга тақиб, пе-
шонамдан ўпиб, “Қизим, давлатинг
бўлсин”, деганмиш. Мен саватни чек-
кароққа қўйиб севинганимдан отажоним-
ни кучоқлаб, раҳмат отажон, дея йиғлар-
мишман. Отажоним мени янаям маҳам-
роқ бағрига босиб пешонамни силар,
“йиғлама қизгинам”, дея мени овутишга
ҳаракат қилармиш. Мен бўлсам отажо-
нимдан айрилиб қолаётгандек маҳамроқ
кўчиб йиғлармишман. Отажоним ҳар кун-
гидан кўра меҳрибонроқ ва қадрлироқ
бўлиб кўринарди кўзимга. Сўнгра са-
ватни олиб, уйга қўйиб келсам, отажо-
ним сувда оқиб кетаётганимиш.

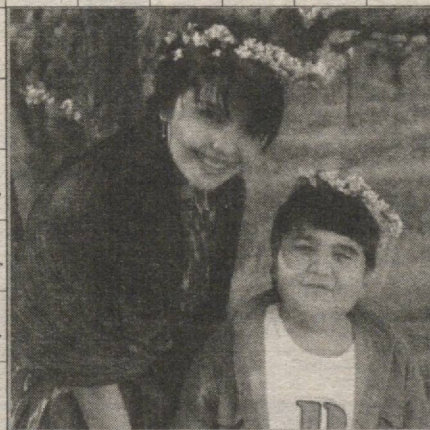
- Ота, отажонгинам, - дея ёш боладек
тинимсиз йиғлаб, отажонимни қўтқар-
моқчи бўлиб қўлларимни узатсам қўлим

да қоровул хотин мени
чаққиб қўлимга теле-
грамма тутқади. Теле-
грамми ўқияпману ҳеч
нарсани тушунаймайман.

Бир зум қараёт бўлиб қолдим ва қоро-
вул хотинга қозғони узатиб:

- Отажон, нима деб ёзилган экан, -
дедим йиғи аралаш қўлларим қалтираб.
- Тезроқ етиб кел, - деб ёзилган. Би-
рор зарур иши бўлса керак-да, оила
аъзоларининг, - деди қоровул хотин
мени овутоқчи бўлиб. 4 сентябр
куни кечқурун поездга чикдим. Эрта-
си кунни тонг саҳар уйга кириб бор-
дим. Бу кун мен учун ниҳоятда оғир,
даҳшатли кун бўлди. Гўёки осмон узи-
либ ерга тушгандек эди. Мен 4 сен-
тябр кунни энг меҳрибон, энг азиз ин-
сон - отажонимдан айрилган эканман.
Бир кун бир умрга менинг юрагимда
муҳрланиб қолди. Тушда бирор инсон-
нинг сувда оқиб кетиши унинг вафот
этишини аңглатар экан.

София НАЗАРОВА

б юришда оқлар мот қилади.

ДУШАНБА 22

O'ZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.45 "Тахлилнома".
8.45 ТВ анонс.
8.50 Олтин мерос.
9.00 "Олам ва одам" дастури: "Мовий уммон қаҳрида".
"Болалар сайёраси".
9.50 "Сехрланган бола".
Мультфильм.
10.30 ТВ анонс.
10.35 "Одами эрсанг".
10.55 "Дунё иқлими".
11.00 "Ахборот".
11.10 ТВ анонс.
11.15 "Дил таронаси".
11.25 Улғун. И. Султон. "Алишер Навоий". Ўзбек миллий академик драма театрининг. спектакли. 1-қисм.
12.35 Олтин мерос.
12.45 "Алишер Навоий".
Спектакль. 2-қисм.
13.55 "Дунё иқлими".
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Олам ва одам" дастури: "Қушлар ҳақида ҳақиқат".
15.10 "Дил таронаси".
15.20 "Ватанпарвар".
16.20 "Қишлоқ ҳаёти".
"Болалар сайёраси".
16.40 "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
17.00 "Ахборот".
17.10 ТВ анонс.
17.15 Олтин мерос.
17.20 "Эркин иқтисодиёт".

17.40 "Мозий сирлари". 1-қисм.
18.00 "Оханглар оғушида".
18.10 "Халқ устаси". 2-қисм.
18.30 "Ошин". Телесериал.
19.00 "Алло уйинчи". Теле-лотерея.
19.15 "Молия ва банк хабарлари".
19.20 "Дунё иқлими".
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Ўзлонлар.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
20.00 ТВ анонс.
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари". Телесериал премьераси.
20.50 "Дунё иқлими".
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.
21.40 "Янги оханглар".
22.00 "Икки тақдир". Телесериал премьераси (Ҳиндистон).
22.45 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш).
23.00 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остида".

17.55 Дастур очишлиши.
18.00 Истиқбол тим-соллари.
18.10 UZEX.

18.20 Таълим ва тараққиёт.
18.35 Дилрабо.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 DABP.
19.30 "Севишганлар".
Сериал.
20.10 UzEX.
20.15 Мўйқалам сеҳри.
20.45 Наво-SMS.
21.10 Ўзлонлар.
21.15 "Муҳаббат дардлари".
Сериал.
22.30 Янги наволар.
22.40 "Саломея".
Сериал.
00.05 Тафаккур нури.

TOSHKENT

17.50 Курсатувлар тартиби.
17.55 Мультфильм. "Денгиз итлари".
18.05 "Телекурьер - маркет".
18.25 "Анонс".
18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.45 "Анонс".
18.50 "Гадалупе". Телесериал.
19.30 "Мусика SMS".
19.50 "Саломат бўлинг" /рус/.
20.00 "Пойтахт" ахборот дастури /рус/.
20.15 "Анонс".
20.20 "Футбол тарихи". Хужжатли фильм /рус/.
20.50 "Интервью" /рус/.

13.00 Давр.

13.15 2007 - Ижтимоий ҳимоя ийли: "Муруват".
13.30 "Навоий". Видеофильм.
14.30 ЯНГИ КУН.
15.30 "Фан ҳақида 10 дақиқа".
15.40 Қишлоқдаги тенгдошлар.
16.00 Давр.
16.20 Ёшлар наволари.
16.30 Интерфутбол.
18.00 Давр-репортаж.
18.10 Тараққиёт сари.
18.30 Дилрабо.
18.45 ТВ-банк.
19.00 DABP.
19.30 "Севишганлар".
Телесериал.
20.10 JOKER телелотереяси.
20.15 Давр мавзуси.
20.30 Автопарул.
21.50 Наво-SMS.
21.15 "Муҳаббат дардлари".
Сериал.
22.00 DABP.
22.30 Янги наволар.
22.40 "Саломея".
Сериал.

TOSHKENT

17.50 Курсатувлар тартиби.
17.55 Мультфильм. "Денгиз итлари".
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.25 "Анонс".
18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.45 "Анонс".
18.50 "Гадалупе". Телесериал.
19.30 Мусика SMS.
19.50 "Соғинч".
20.00 "Пойтахт" ахборот дастури /рус/.
20.15 "Анонс".
20.20 "Футбол тарихи".

21.00 "Жозеба".
21.25 "Эслайсизми, ёдин-гиздами?".
21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
21.50 "Телекурьер - маркет".
22.10 "Аёл қалби".
22.30 "Пойтахт" ахборот дастури /рус/.
22.50 Кино: "Найранг" /рус/.

SPORT

Телетомошабинлар диққати!

Профилактика муносабати билан, 22 январ кун "Sport" телерадиоканали ўз кўрсатувларини 18.00 дан бошлади.
18.00 "Айқичанинг саргузаштлари". Болалар учун фильм.
18.30 "Хабарлар" (рус. тилида).
18.50 "Ким нимага қодир?".
19.10 "Мени кутти".
20.00 "Вести".
20.25 "Тет-а-тет".
20.35 "Фурор".
21.30 "Хабарлар" (ўзб. тилида).
21.50 Спорт кинозали: "Уимблдон". Бадиий фильм.
23.30 Профринг.
00.20 "Тунингиз осуда бўлсин!"

Хужжатли фильм /рус/.

20.50 "Репортаж".
21.00 "Жозеба".
21.25 "Эслайсизми, ёдин-гиздами?".
21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
21.50 "Телекурьер - маркет".
22.10 "Мохир" /рус/.
22.30 "Пойтахт" ахборот дастури /рус/.
22.50 Кино: "Томас Крауннинг хийласи" /рус/.

SPORT

7.00 "Бардам бўлинг".
8.00 "Хабарлар" (рус. тилида).
8.20 "Болалар спорти".
8.35 Мультсериал.
9.05 "Малахов +".
10.00 "Хабарлар" (ўзб. тилида).
10.20 "Детективлар".
10.50 Теннис. Австралия очик чемпионати.
11.50 Волейбол. Ўзбекистон чемпионати. Эркалар.
12.20 -12.40 АВТОГраф.

18.00 "Болалар спорти".
18.15 Мультфильм.
18.30 "Хабарлар" (рус. тилида).
18.50 "Ўз-ўзига режиссёр".
19.30 Футбол мундиал.
20.00 "Вести".
20.20 "Фурор".
21.10 "Баҳодирлар уйини".
21.30 "Хабарлар" (ўзб. тилида).
21.50 "Тибетда етти йил".
Бадиий фильм. 1-қисм.
23.00 Еврофутбол. Германия чемпионати. "Шальке" - "Бавария".

TV-MARKAZ

07.00 "Премьера" (ўзб.).
07.20 Ўзбек наволари.
08.00 "Премьера" (рус.).
08.20 "Сайилгоҳ".
08.35 Ўзбек наволари.
09.00 "Премьера" "12 стульев".
09.50 Мировые хиты.
10.00 "Сунмас орзулар".
10.45 Мировые хиты.
11.00 Кино-SMS.
Фильм-победитель прошлой недели.
13.00 Мировые хиты.
13.30 "Кулги маркази".
13.45 Ўзбек наволари.
15.00 Теленяня.
15.45 Мировые хиты.
16.30 Ўзбек наволари.
18.00 "Премьера" (ўзб.).
18.20 Ўзбек наволари.
19.00 "Премьера" (рус.).
19.20 "Премьера" "12 стульев".
20.10 Мировые хиты.
20.30 Ўзбек наволари.
21.00 "Очил дастурхон".
21.20 Ўзбек наволари.
22.00 Комедия по понедельникам "ЗАКОНЫ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ".
23.50 Миксер.

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (ўзб.).
07.10 Ўзбек наволари.
08.00 Марказ NEWS (рус.).
08.10 Мировые хиты.
08.30 Ўзбек наволари.
09.00 "Премьера" "12 стульев".
09.50 Мировые хиты.
10.00 "Премьера" (ўзб.).
10.20 Худ. фильм "ЗАКОНЫ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ".
12.10 Мировые хиты.
12.30 Ўзбек наволари.
13.30 Марказ NEWS (ўзб.).
14.30 Ўзбек наволари.
14.30 Марказ NEWS (рус.).
14.40 Мировые хиты.
15.00 Теленяня.
15.45 Мировые хиты.
16.00 "Спецрепортаж".
16.20 Ўзбек наволари.
17.00 "Топ-20".
17.45 Мировые хиты.
18.00 Марказ NEWS (ўзб.).
18.10 Ўзбек наволари.
18.40 Мировые хиты.
19.00 Марказ NEWS (рус.).
19.10 "Премьера" "12 стульев".
20.00 "Сайилгоҳ".
20.15 Ўзбек наволари.
21.00 "Великолепная семёрка".
21.30 Мировые хиты.
22.00 Киноколлекция "ТАНЦЫ С ВОЛКАМИ" 1-серия.
00.10 Миксер.

TV-MARKAZ

5.00 "Доброе утро".
9.00 Новости.
9.05 "Малахов +".
10.00 "Вечный зов".
12.00 "Муҳаббат дардлари".
Сериал.
12.35 Тараққиёт сари.
13.00 Давр.
13.15 Таълим ва тараққиёт.
13.30 "Навоий". Видеофильм.
14.30 ЯНГИ КУН.
15.30 "Фан ҳақида 10 дақиқа".
15.40 Ўсириллар симфонияси.
16.00 Давр.
16.20 Ёшлар наволари.
16.30 "Афандининг беш хотини". Телеспектакл.
18.30 Дилрабо.
18.45 Каталог.
19.00 DABP.
19.30 "Севишганлар".
20.10 Спорт-лото.
20.15 Наво-SMS.
20.25 "Дарз кетган дил".
21.15 "Муҳаббат дардлари".
Сериал.
22.00 DABP.
22.30 Янги наволар.
22.40 "Саломея".
Сериал.

TV-MARKAZ

5.00 "Доброе утро".
9.00 Новости.
9.05 "Малахов +".
10.00 "Вечный зов".
11.05 "Сестры по крови".
12.00 Новости.
12.15 "Понять. Простить".
12.40 "Без комплексов".
13.30 "Детективы".
14.00 Другие новости.
14.25 "Контрольная закупка".
15.00 Новости.
15.15 Криминальная Россия.
15.50 "Любовь как любовь".
Многосерийный фильм.
16.55 "Федеральный судья".
18.00 Вечерние новости (с субтитрами).
18.20 "Пять минут до метро".
Многосерийный фильм.
19.10 "Жди меня".
20.00 "Сестры по крови".
Многосерийный фильм.
21.00 "Время".
21.30 "Новый русский романс".
Многосерийный фильм.
22.30 "Город погибших самозванцев".
23.30 Ночные новости.
23.45 Теория невероятности.
"Если верить в судьбу".
0.35 "Гении и злодеи".
1.10 Уиллем Дефо в триллере "Американский психопат".
3.00 Время.
3.30 Павел Кадочников, Илья Липа в фильме "Блистательный мир".

TV-MARKAZ

11.00 "Сестры по крови".
12.00 Новости.
12.10 "Понять. Простить".
12.40 "Без комплексов".
13.25 "Детективы".
14.00 Другие новости.
14.25 "Контрольная закупка".
15.00 Новости.
15.15 Вне закона. "Пламя страсти".
15.50 "Любовь как любовь".
16.55 "Федеральный судья".
18.00 Вечерние новости.
18.20 "Пять минут до метро".
19.10 "Путь говорят".
19.55 "Сестры по крови".
21.00 "Время".
21.30 "Новый русский романс".
22.30 "Хилеры. Чудеса исцеления".
23.30 Ночные новости.
23.45 Искатели. "Развенчанные легенды".
0.35 Ударная сила. "Всевидящий глаз".
1.25 X/ф "Дьявол в голубом платье".
3.00 Время.
3.30 Триллер "Дьявол в голубом платье". Продолжение.
3.40 "Дефективный детектив".
4.25 "Штурм в центре Лондона". Д/ф.

TV-MARKAZ

5.00 "Доброе утро, Россия!".
8.45 "Пожар в гостинице".
9.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
10.00 Владимир Епифанцев, Андрей Зибров и Роман Громовский в детективном телесериале "Двое из ларца".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.

TV-MARKAZ

5.00 "Доброе утро, Россия!".
8.45 "Смерть в седле. Ипподром".
9.35 Марина Яковлева в фильме "Продлись, продлись, очарованье...". 1984г.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.50 "Аншла и Компания".
12.50 "Частная жизнь".
13.45 ВЕСТИ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 Андрей Егоров в фильме "Варенька". 2006г.
16.40 ВЕСТИ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.40 "Обреченная стать звездой". Телесериал.
18.40 Алексей Панин в телесериале "Ангел-хранитель".
19.40 ВЕСТИ.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
21.05 "Спокойной ночи, малыши!".
21.15 Роман Громовский в детективном телесериале "Двое из ларца".
23.15 ПРЕМЬЕРА. "Городок".
0.15 "ВЕСТИ+".
0.35 "Честный детектив".
1.05 "Синемания".
1.40 "Дорожный патруль".
1.50 Марина Яковлева и Михаил Жигалов в фильме "Здесь твой фронт". 1983г.
3.10 Канал "Евроноос" на русском языке.
4.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

TV-MARKAZ

ВЕСТИ-МОСКВА.
11.50 Владимир Епифанцев, Андрей Зибров и Роман Громовский в детективном телесериале "Двое из ларца".
12.50 "Частная жизнь".
Ток-шоу с Владимиром Молчановым и Ликой Кремер.
13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 "Суд идет".
16.00 "Кулагин и партнеры".
16.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
17.40 "Обреченная стать звездой". Телесериал.
18.40 ПРЕМЬЕРА. Дарья Повереннова, Анатолий Руденко, Жанна Эппле и Алексей Панин в телесериале "Ангел-хранитель".
19.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
21.05 "Спокойной ночи, малыши!".
21.15 Роман Громовский в детективном телесериале "Двое из ларца".
23.15 ПРЕМЬЕРА. "Тайна борта N1".
0.15 "ВЕСТИ+".
0.35 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Самозванец Ле Блан в остроумном фильме "Ярость".
2.35 "Дорожный патруль".
2.55 "Горячая десятка".
3.45 СЕРИАЛ ДАККА ПОЛУНОЧНИКОВ. "Закон и порядок" (США).
4.35 ПРЕМЬЕРА. Комедийный телесериал "Война в доме" (США). 2005г.

TV-MARKAZ

7.30 Салом, Тошкент!
8.35 "Гадалупе".
9.20 "Телекурьер-маркет".
9.40 "Соғинч".
10.15 "Репортаж".
10.25 "Нима учун?".
11.05 "Мохир" /рус/.
11.25 "Томас Крауннинг хийласи" /рус/.

17.55 Мультфильм.
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.50 "Гадалупе".
19.50 "Мисли гавхар".
20.00 "Пойтахт".
20.20 "Футбол тарихи".
20.50 "Интервью".
21.00 "Жозеба".
21.50 "Телекурьер-маркет".
22.10 "Келажакка интилоб".
22.50 Кино: "Шохидамас, баргида" /рус/.

СЕШАНБА 23

O'ZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.40 Олтин мерос.
8.55 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остида".
"Болалар сайёраси".
9.20 1. "Уйла, Изла, Топ!"
Телемусобака.
2. "Винни Пухнинг саргузаштлари". Мультсериал.
10.30 "Остонаси тиллодан".
10.50 "Молия ва банк хабарлари".
10.55 "Дунё иқлими".
11.00 "Ахборот".
11.15 "ТВ шифокор".
11.20 "Оила ришталари".
11.55 "Дил таронаси".
12.00 "Ахборот" (инглиз тилида).
12.15 Навоий ривоятлари.
"Эл дууси".
12.25 "Шахсий фикр".
13.05 "Икки тақдир".
13.45 Олтин мерос.
13.55 "Дунё иқлими".
14.00 "Ахборот".
14.20 "Олам ва одам" дастури: "Қушлар ҳақида ҳақиқат".
15.10 "Дил таронаси".
15.20 А. Қажоқ таваллудининг 100 йиллиги олдидан.
Ҳажвий новелларлар.
15.50 Жаҳон опера санъати юлдузлари. М. Раззокова.
"Болалар сайёраси".
16.25 "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
16.40 "Ақл ва идрок".
17.00 "Ахборот".

17.15 Эски альбом.
17.20 ИИБ хабарлари.
17.40 "Мозий сирлари". 2-қисм.
18.00 "Оханглар оғушида".
18.10 "Халқ устаси". 2-қисм.
18.35 "Сизнинг адвокатингиз".
18.40 "Ошин". Телесериал.
19.10 "Банк ва мижоз".
19.20 "Дунё иқлими".
19.30 "Ахборот" (рус).
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари".
20.50 "Дунё иқлими".
21.00 "Ахборот".
21.40 "Ерининг муносиб эгасини топиш - долларб масала".
22.00 "Икки тақдир".
23.00 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остида".

5.55 Дастур очишлиши.
6.00 ЯНГИ ТОНГ.
8.00 "Севишганлар".
8.35 Ватаним!
9.40 Journal.
9.40 Даврнинг боласи.
9.15 Биз табияти севамиз!
9.20 А. Қажоқ таваллудининг 100 йиллиги олдидан.
Ҳажвий новелларлар.
9.45 Болалар табассуми.
10.00 Давр.
10.15, 16.15 Тафаккур нури.
10.20 "Муҳаббат ҳақиқаси".
11.00 Ватанпарвар.
12.00 "Муҳаббат дардлари".
Сериал.
12.35 Дутори қизлар наво-си.

13.00 Давр.
13.15 2007 - Ижтимоий ҳимоя ийли: "Муруват".
13.30 "Навоий". Видеофильм.
14.30 ЯНГИ КУН.
15.30 "Фан ҳақида 10 дақиқа".
15.40 Қишлоқдаги тенгдошлар.
16.00 Давр.
16.20 Ёшлар наволари.
16.30 Интерфутбол.
18.00 Давр-репортаж.
18.10 Тараққиёт сари.
18.30 Дилрабо.
18.45 ТВ-банк.
19.00 DABP.
19.30 "Севишганлар".
Телесериал.
20.10 JOKER телелотереяси.
20.15 Давр мавзуси.
20.30 Автопарул.
21.50 Наво-SMS.
21.15 "Муҳаббат дардлари".
Сериал.
22.00 DABP.
22.30 Янги наволар.
22.40 "Саломея".
Сериал.

TOSHKENT

17.50 Курсатувлар тартиби.
17.55 Мультфильм. "Денгиз итлари".
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.25 "Анонс".
18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.45 "Анонс".
18.50 "Гадалупе". Телесериал.
19.30 Мусика SMS.
19.50 "Соғинч".
20.00 "Пойтахт" ахборот дастури /рус/.
20.15 "Анонс".
20.20 "Футбол тарихи".

ЧОРШАНБА 24

O'ZBEKISTON

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.40 Олтин мерос.
8.55 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остида".
"Болалар сайёраси".
9.20 1. "Олтин тож". Теле-уйин.
2. "Винни Пухнинг саргузаштлари". Мультсериал.
10.25 ИИБ хабарлари.
10.40 "Банк ва мижоз".
10.50 "Сизнинг адвокатингиз".
10.55 "Дунё иқлими".
11.00 "Ахборот".
11.15 "ТВ шифокор".

11.20 "Оила ришталари".
11.55 Олтин мерос.
12.00 "Юртим бўйлаб" дастури: "Чортоқ".
12.20 Навоий ривоятлари.
"Навоий билан чўпон".
12.40 "Одамлардан бири".
13.05 "Икки тақдир".
13.45 Ватан ҳақида қўшқлар.
13.55 "Дунё иқлими".
14.00 "Ахборот".
14.20 "Олам ва одам" дастури: "Қушлар ҳақида ҳақиқат".
15.10 "Дил таронаси".
15.15 "Олдин ҳақиқатлар".
Ток-шоу.
16.05 "Ерининг муносиб эгасини топиш - долларб масала".
"Болалар сайёраси".
16.30 1. "Бизнинг кутубхона".
2. "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
17.00 "Ахборот".

17.15 Олтин мерос.
17.25 "Таълимга эътибор - келажакка эътибор".
17.45 "Ҳаётимиз комуси".
18.05 "Оханглар оғушида".
18.15 "Агар Сиз".
18.40 "Ошин". Телесериал.
19.10 "Омад зарлари".
19.15 "Молия ва банк хабарлари".
19.20 "Дунё иқлими".
19.30 "Ахборот" (рус).
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари". Телесериал.
20.50 "Дунё иқлими".
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.
21.40 Эркин мавзу.
22.00 "Икки тақдир". Телесериал.
22.45 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш).
23.00 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остида".

6.00 ЯНГИ ТОНГ.
8.00 "Севишганлар".
8.35 Ватаним!
9.40 Даврнинг боласи.
9.15 Биз табияти севамиз!
9.30 Болалар табассуми.
9.35 Болажон.
9.45 Истиқбол тимсоллари.
10.00 Давр.
10.15, 16.15 Тафаккур нури.
10.20 "Муҳаббат ҳақиқаси".
11.00 Самарқанд шаҳрининг 2750 йиллиги олдидан: "Давр А".
11.30 Мўйқалам сеҳри.

SPORT

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10 Ўзбек наволари
07.40 "Премьера" (рус.)
08.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 Микст-концерт
09.00 Серил "12 стульев"
09.50 Мировые хиты
10.00 Ўзбек наволари
10.45 Мировые хиты
11.00 Киноколлекция
"ТАНЦЫ С ВОЛКАМИ" 1-серия
13.10 Мировые хиты
13.30 Марказ NEWS (узб.)
13.40 "Юлдузли пайшанба"
14.10 Ўзбек наволари
14.30 Марказ NEWS (рус.)

14.40 Мировые хиты
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.00 "Сайилгох"
16.15 Ўзбек наволари
17.45 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.10 Ўзбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.10 Серил "12 стульев"
20.00 Мировые хиты
20.15 Ўзбек наволари
21.00 "Миссия неповторима"
21.30 Мировые хиты
22.00 Киноколлекция
"ТАНЦЫ С ВОЛКАМИ" 2-серия
00.10 Миксер

5.00 "Доброе утро"
9.00 Новости
9.05 "Малахов+"
10.00 "Вечный зов"
11.00 "Сестры по крови"
12.00 Новости
12.10 "Понять. Простить"
12.40 "Без комплексов"
13.25 "Детективы"
14.00 Другие новости
14.25 "Контрольная закупка"
15.00 Новости
15.15 Вне закона. "Кулюков"
15.50 "Любовь как любовь"
16.55 "Федеральный судья"
18.00 Вечерние новости.
18.20 "Пять минут до метро".

19.10 "Пусть говорят"
19.55 "Сестры по крови".
Многосерийный фильм
21.00 Время
21.30 "Новый русский романс".
Многосерийный фильм
22.30 "Андрей Ростоцкий".
Последние 24 часа
23.30 Ночные новости
23.45 "Жизнь на грани".
Документальный фильм
0.45 Кевин Спейси в комедии "Ничего не вижу, ничего не слышу"
2.35 Скотт Гленн в фильме "Пожар"
3.00 Время
3.30 Фильм "Пожар".
Продолжение
4.30 "Стань моими глазами"

5.00 "Доброе утро".
8.45 "Челноки. Купить по-русски".
9.45 ВЕСТИ.
10.00 Роман Громадский в детективном телесериале "Двое из ларца".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.50 Роман Громадский в детективном телесериале "Двое из ларца".
12.50 "Частная жизнь".
13.45 ВЕСТИ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 "Суд идет".
16.00 "Кулагин и партнеры".
16.40 ВЕСТИ.

17.00 ВЕСТИ.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.40 "Обреченная стать звездой". Телесериал.
18.40 ПРЕМЬЕРА. Дарья Повереннова, Анатолий Руденко, Жанна Эппле и Алексей Панин в телесериале "Ангел-хранитель".
19.40 ВЕСТИ.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
21.05 "Спокойной ночи, малыши!".
21.15 РУССКАЯ СЕРИЯ. ПРЕМЬЕРА. Владимир Елифанцев, Андрей Зибров и Роман Громадский в детективном телесериале "Двое из ларца".

23.15 ПРЕМЬЕРА. "Генерал Власов. История предательства".
0.15 "ВЕСТИ++".
0.35 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Марина Могилевская, Александр Песков, Николай Еременко-мл. и Сергей Газаров в детективе "Гладиатор по найму". 1993г.
2.20 "Дорожный патруль".
2.35 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. "Закон и порядок" (США).
3.25 ПРЕМЬЕРА. Комедийный телесериал "Война в доме" (США). 2005г.
3.45 Канал "Евроныс" на русском языке.
4.45 ВЕСТИ.

ПАЙШАНБА 25

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.55 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остиди".
"Болалар сайёраси":
9.20 1. "Куянок стартлар". Телесубока.
2. "Винни Пухнинг саргузаштлари". Мультсериал.
10.25 ТВ анонс.
10.30 "Таймлайн эътибор - келажакка эътибор".
10.50 "Молия ва банк хабарлари".
10.55 "Дунё иқлими".
11.00 "Ахборот".
11.10 ТВ анонс.
11.15 "ТВ шифокор".
11.20 "Оила ришталари". Телесериал.
11.55 "Дил таронаси".
12.00 "Ахборот" (инглиз тилида)
12.10 ТВ анонс.
12.15 Навоий ривоятлари.
"Навоий билан Жомий".
12.45 "Агар Сиз"
13.05 "Икки тақдир". Телесериал.
13.45 Олтин мерос.
13.55 "Дунё иқлими".
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.

14.20 "Олам ва одам" дастури: "Кушлар ҳақида ҳақиқат".
15.10 "Дил таронаси".
15.20 "Ватанпарвар".
"Болалар сайёраси":
16.20 1. "Болалар дунёси".
2. "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
16.55 ТВ анонс.
17.00 "Ахборот".
17.10 "Имконият".
17.30 "Шифокор қабулида".
17.50 ТВ анонс.
17.55 "Ўзбекистон - умимий уйимиз".
18.20 "Бир асар тарихи".
18.40 "Ошин". Телесериал.
19.10 "Оҳанглар оғушида".
19.15 "Сизнинг адвокатингиз".
19.20 "Дунё иқлими".
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР.
21.30 "Ахборот" (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари". Телесериал.
20.50 "Дунё иқлими".
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.
21.40 "Одамлардан бири".
22.00 "Икки тақдир". Телесериал.
22.45 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш).
23.00 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остиди".

5.55 Дастур очишти.
6.00 ЯНГИ ТОНГ.
8.00 "Севинганлар".
Сериал.
8.35 Ватаним!
8.40 Автопатруль.
9.00 Даврининг боласи.
9.15 Биз табиятни сева-миз!
9.30 У ким? Бу нима?
9.50 Болалар табассуми.
9.55, 12.55, 15.55 Иқлим.
10.00 Давр.
10.15, 16.15 Тафаккур нури.
10.20 "Муҳаббат қаҳва-си". Сериал.
11.00 "Дарз кетган дил".
11.45 Давр мавзуси.
12.00 "Муҳаббат дард-лари". Сериал.
12.35 Тасвир ва таассурот.
13.00 Давр.
13.15 2007 - Ижтимоий ҳимоя йили: "Матонат".
13.30 "Навоий". Видео-фильм.
14.30 ЯНГИ КУН.
15.30 "Фан ҳақида 10 дақиқа".
15.40 Хазина.
16.00 Давр.
16.20 Ёшлик наволари.
16.30 Ватанпарвар.
17.30 Чемпион сирлари.
17.50 "Ўзбек таомлари".
18.10 Меъёр - соғлиқ гарови.

18.30 Дилрабо.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 ДАВР.
19.30 "Севинганлар".
20.15 Наво-SMS.
20.25 "Балонинг болалиги".
21.10 Эълонлар.
21.15 "Муҳаббат дард-лари". Сериал.
22.00 ДАВР.
22.30 Янги наволар.
22.40 "Саломея".
7.25 Курсатувлар тартиби.
7.30 "Салом, Тошкент!"
Қўшиқлар маълумоти
мусликий дастур.
8.30 "Анонс".
8.35 "Гвадалупе".
9.20 "Телекурьер - маркет".
9.40 "Мисли гаҳлар".
9.50 "Анонс".
9.55 "Келажакка интилиш".
10.10 "Музыка SMS".
10.30 "Интервью".
10.40 "Анонс".
10.45 - 13.25 Кино: "Шоҳи-дамас, баргида"/рус/.
...
17.50 Курсатувлар тартиби.
17.55 Мультфильм.
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.50 "Гвадалупе".
19.50 "Иқтисод - рево"/рус/.
20.00 "Пойтахт".
20.20 "Тошкент ва тошкент-ликлар". Бевоқифа мулоқот.
21.00 "Жозиба".
21.30 "Пойтахт".
21.50 "Телекурьер - маркет".
22.10 "Юртим жамоли".
22.30 "Пойтахт".
22.50 Кино: "Денгизлар хукмдори" 1-қисм/рус/.

7.00 "Бардам бўлинг".
8.00 "Хабарлар" (рус. тилида).
8.20 "Болалар спорти".
8.35 Мультсериал.
9.05 "Малахов +".
10.00 "Хабарлар" (узб. тилида).
10.20 "Детективлар".
10.50 Теннис. Австралия очик чемпионати.
11.50 Вoleyбол. Ўзбекистон чемпионати. Эрақлар.
12.20 "Кучли бешлик".
...
18.00 "Болалар спорти".
18.15 Мультфильм.
18.30 "Хабарлар" (рус).
18.50 Мониторинг.
19.10 "Табиятшунос саёҳат".
19.40 "Шарқ яккакурашлари".
20.00 "Вести".
20.20 "Спорт - менинг ҳаётим".
20.35 "Фурор". Сериал.
21.30 "Хабарлар" (узб).
21.50 "Беллашув". Дам олиш дастури.
22.50 Еврофутбол.

12.10 Мировые хиты
13.00 Ўзбек наволари
13.30 Марказ NEWS (узб.)
13.40 Ўзбек наволари
14.30 Марказ NEWS (рус.)
14.40 Мировые хиты
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.00 "Очил дастурхон"
16.20 Ўзбек наволари
17.00 "Великолепная семья-ка"
17.30 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.10 Ўзбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.10 Серил "Потерявшие солнце" 1-сер.
20.00 "Спецрепортаж"
20.20 Мировые хиты
20.30 "Премьера" (узб.)
20.50 Мировые хиты
21.00 "Юлдузли пайшанба"
21.30 Ўзбек наволари
22.00 Б/ф "НАВБАТЧИ ДАДА"
00.00 Миксер

21.30 "Новый русский романс".
22.30 "Великолепная пятёрка".
23.00 Футбол. ЦСКА(Москва)-Халлоппи(Тель-Авив).
1.00 Х/ф "Волшебная страна".
2.45 Мистический триллер "Ночь вампиров".
3.00 Время
3.30 "Ночь вампиров". Про-манс.
22.30 "Великолепная пятёрка".
23.00 Футбол. ЦСКА(Москва)-Халлоппи(Тель-Авив).
1.00 Х/ф "Волшебная страна".
2.45 Мистический триллер "Ночь вампиров".
3.00 Время
3.30 "Ночь вампиров". Про-манс.
5.00 "Доброе утро".
8.45 "Владимир Высоцкий. Французский сон".
9.45 ВЕСТИ.
10.00 Телесериал "Двое из ларца".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.50 Сериал "Двое из ларца".
12.50 "Частная жизнь".
13.45 ВЕСТИ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 "Суд идет".
16.00 "Кулагин и партнеры".
16.40 ВЕСТИ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.40 "Обреченная стать звездой". Телесериал.
18.40 Сериал "Ангел-хранитель".
19.40 ВЕСТИ.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
21.05 "Спокойной ночи, малыши!".
21.15 Сериал "Двое из ларца".
23.15 ПРЕМЬЕРА. "Мужской разговор". Марк Бернес.
0.10 "Зеркало".
0.30 "ВЕСТИ++".
0.50 Х/ф "Рой". 1990г.
3.35 "Дорожный патруль".
3.50 "Закон и порядок".
4.30 Канал "Евроныс".

ЖУМА 26

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.55 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остиди".
"Болалар сайёраси":
9.20 1. "Цирк, цирк, цирк".
2. "Винни Пухнинг саргузаштлари". Мультсериал.
10.05 ТВ анонс.
10.10 "Соз сехри".
10.30 "Яхшилар ёди".
10.50 "Сизнинг адвокатингиз".
10.55 "Дунё иқлими".
11.00 "Ахборот".
11.10 ТВ анонс.
11.15 "ТВ шифокор".
11.20 "Оила ришталари". Телесериал.
11.55 Олтин мерос.
12.00 "Хажвия бисотидан".
12.20 "Маврид".
12.40 "Бир асар тарихи".
13.00 ТВ анонс.
13.05 "Икки тақдир". Телесериал.
13.45 "Зилот". Фольклор қўшиқлари.
13.55 "Дунё иқлими".
14.00 "Ахборот".
14.20 "Олам ва одам" дастури: "Кушлар ҳақида ҳақиқат".
15.10 "Дил таронаси".
15.20 "Оталар сўзи ақлнинг кўзи" хазинасидан.
16.20 Ю. Ражабий номидаги маҳкам ансамблининг кон-
церти.
"Болалар сайёраси":
16.40 "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
17.00 "Ахборот".
17.15 "Сиз билган, билмаган".
17.35 2007 йил - Ижтимоий ҳимоя йили. "Саломатлик" дастури.
17.55 "Рангин дунё".
18.15 "Минг бир ривоят".
18.20 "Худоят сари".
18.40 "Ошин". Телесериал.
19.10 "Оҳанглар оғушида".
19.15 "Бизнес янгиликлари".
19.20 "Дунё иқлими".
19.30 "Ахборот" (рус).
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари".
21.00 "Ахборот".
21.40 "Бекат".
22.05 "Икки тақдир".
23.00 "Қўринмас одам". Бадий фильм.

12.00 "Муҳаббат дард-лари". Сериал.
12.35 Тасвир ва таассурот.
13.00 Давр.
13.15 Ватаним!
13.20 "Навоий". Видео-фильм.
14.30 ЯНГИ КУН.
15.30 "Фан ҳақида 10 дақиқа".
15.40 Ёшлик наволари.
16.00 Давр.
16.20 Интерфутбол.
17.50 Ўсмирлар симфонияси.
18.05 Солиқ хизмати.
18.15 2007 - Ижтимоий ҳимоя йили: "Хаёт қадри".
18.30 Дилрабо.
18.45 Сифат белгиси.
19.00 ДАВР.
19.30 "Севинганлар".
20.10 Спорт-лото.
20.15 Наво-SMS.
20.40 Дунё таомлари.
21.15 "Муҳаббат дард-лари".
22.00 ДАВР.
22.30 Янги наволар.
22.40 "Саломея". Сериал.

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Гвадалупе".
9.20 "Телекурьер-маркет".
9.40 "Музыка SMS".
10.00 "Юртим жамоли".
10.25 "Иқтисод - рево"/рус/.
10.40 - 11.50 Кино: "Денгизлар хукмдори" 1-қисм/рус/.
...
17.50 Курсатувлар тартиби.
17.55 "Афиша"/рус/.
18.05 "Телекурьер - маркет".
18.25 "Анонс".
18.30 "Пойтахт".
18.50 "Гвадалупе".
19.50 "Музыка SMS".
19.50 "Саломат бўлинг".

20.00 "Пойтахт".
20.20 "Футбол тарихи". Хуж-жатли фильм/рус/.
20.50 "Репортаж". /рус/.
21.00 "Жозиба".
21.30 "Пойтахт".
21.50 "Телекурьер - маркет".
22.10 "Маърифат фидойилари".
22.30 "Пойтахт".
22.50 Кино: "Денгизлар хукмдори" 2-қисм/рус/.
7.00 "Бардам бўлинг".
8.00 "Хабарлар" (рус. тилида).
8.20 "Болалар спорти".
8.35 Мультсериал.
9.05 "Малахов +".
10.00 "Хабарлар" (узб. тилида).
10.20 "Детективлар".
10.50 Теннис. Австралия очик чемпионати.
11.50 Ринг.
12.20-13.00 "Кучли беш-лик".
...
18.00 "Болалар спорти".
18.15 Мультфильм.
18.30 "Хабарлар" (рус).
19.05 "Муҳаббатлар майдо-ни".
20.00 "Вести".
20.20 Фигурали учиш. Евро-па чемпионати.
21.30 "Хабарлар" (узб. тилида).
21.50 "Тото Кутуньо дўстлар даврасида". Концерт дастури.
23.30 "Бир созловчи бўлган экан". Бадий фильм.
00.40 "Тунингиз осуда бўлинди".

07.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 "Топ-20"
09.00 Сериал "Потерявшие солнце" 1-сер.
09.50 Мировые хиты
10.00 Ўзбек наволари
11.00 Кино "НАВБАТЧИ ДАДА"
13.00 Ўзбек наволари
13.30 Марказ NEWS (узб.)
13.40 Ўзбек наволари
14.30 Марказ NEWS (рус.)
14.40 Ўзбек наволари
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.15 Ўзбек наволари
17.00 "Миссия неповторима"
17.30 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.10 Ўзбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.10 Сериал "Потерявшие солнце" 2-сер.
20.00 "Сунмас орузлар"
20.45 Ўзбек наволари
21.00 "Премьера" (рус.)
21.20 "Сайилгох"
21.35 Ўзбек наволари
22.00 Худ. фильм "ГЕРОИ"
00.00 Миксер

11.00 "Сестры по крови".
12.00 Новости.
12.10 "Понять. Простить"
12.40 "Без комплексов"
13.25 "Детективы"
14.00 Другие новости
14.25 "Контрольная закупка"
15.00 Новости.
15.15 Вне закона. "Черная зависть".
15.50 "Любовь как любовь".
16.55 "Федеральный судья"
18.00 Вечерние новости.
18.20 "Пусть говорят".
19.05 "Поле чудес".
19.55 "Сестры по крови".
21.00 Время
21.25 "Розыгрыш".
22.25 К Дню рождения Владимира Высоцкого. "Своя колония". Концерт
2.00 Гоша Куценко в комедии "Марс".
3.00 Время
3.25 Комедия "Марс". Продолжение
4.10 Малколм Макдауэлл в триллере "Гангстер №1".

13.00 "Городок". Дайджест. Развлекательная программа.
13.30 "Вся Россия".
13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 "Суд идет".
16.00 "Кулагин и партнеры".
16.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
17.40 "Обреченная стать звездой". Телесериал.
18.40 ПРЕМЬЕРА. Дарья Повереннова, Анатолий Руденко, Жанна Эппле и Алексей Панин в телесериале "Ангел-хранитель".
19.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
21.05 "Спокойной ночи, малыши!".
21.15 "Юрмала". Международный фестиваль юмористических программ.
23.15 ПРЕМЬЕРА. Концерт Александра Серова в Государственном Кремлевском дворце.
1.35 Жан-Клод Ван Дамм в боевике "Пробуждение смерти" (США). 2003г.
3.30 "Дорожный патруль".
3.45 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. "Закон и порядок" (США).
4.30 ПРЕМЬЕРА. Комедийный телесериал "Война в доме" (США). 2005г.
4.55 Канал "Евроныс" на русском языке.

Aziz bolajonlar! Siz ham chizgan rasmlaringiz va yozgan ertaklaringizni o'z suvratigiz bilan birga bizga jo'nating. Yoshingiz va nechanchi sinfda o'qishingizni ham yozishni unutmang. Rasmlaringizni oq qog'ozga chizing. Xatlaringizni kutamiz!

ONAJONIM
Onajonim, mehribonim,
Mehringiz o'xshaydi quyoshga.
Biz uchun g'amxo'rsiz juda,
Kiring, deymiz, yuz yoshga.

Odobli bo'lg'in, deysiz,
Aqli bo'lg'in, deysiz.
Tursunoyim, quyoshim,
Yulduzli bo'lg'in, deysiz.

MAKTAB
Salom maktab, jon maktab,
Quchog'ing bilim, maktab.
Bilim berasan bizga,
Seni sevamiz, maktab.

Tursunoy HOJIQURBONOVA,
Toshkent shahri, Yunusobod tumanidagi,
21-maktabning 4 "B" sinf o'quvchisi.

VATAN

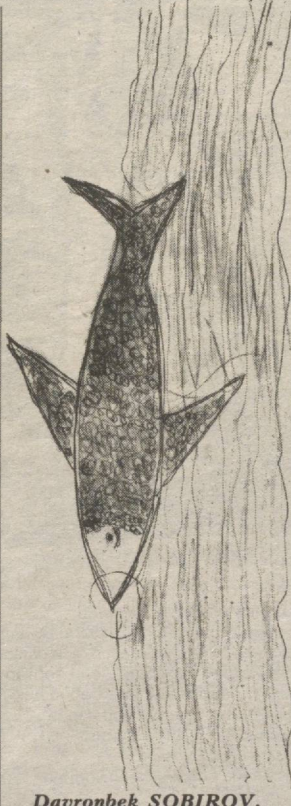
Vatanning bir chindim qora tuprog'i,
Balandlarda hilpirab turgan bayrog'i,
Ona kabi muqaddasdir har qachon bizga,
Vatan seviklidir har o'g'il-qizga.

Vatanni ko'z qorachig'idek asragaymiz,
Aziz vatanni hech kimga bermagaymiz.
Sevamiz har doim biz o'g'il-qizlar,
Vatanga sadoqatli farzandimiz bizlar.

Shohida HAKIMOVA,
Yuqori Chirchiq tumani,
20-umumtalim maktabining
7 "A" sinf o'quvchisi.

Dinora RO'ZIMOVA.
Xorazm viloyati, Xazorasp tumani,
Oqahiy nomli 9-maktabning 6 «A» sinf
o'quvchisi.

Davronbek SOBIROV.
Toshkent shahri, Qora-
Qamish dahasi, 1-mavzedagi
bog'cha tarbiyalanuvchisi.

Sunnatilla MIRVALIYEV.
Toshkent viloyati, Parkent
tumani, 26-maktabning 4 «v»
sinf o'quvchisi.

НИМА? НЕГА? НИМА УЧУН?

ЙИЛЛАР ДАВОМИДА ҚИТЪАЛАР ЎЗГАРГАНМИ?

Тоғлар, денгизлар тагидаги платформалар кабиларни ўрганган олимлар миллион йиллар аввал қитъалар ҳозиргидан мутлақо бошқача кўринишда бўлган, деган хулосага келишди. Йиллар давомида қитъаларнинг шакли ва жойлашган ўрни ўзгариб борган. Уларнинг тахминча, 200 миллион йил аввал битта қитъа, яъни **Пангея** ва биттагина океан - **Панталасса** мавжуд бўлган.

Орадан 20 миллион йил ўтиб пангея иккига ажралиб кетган. Оқибатда ўзига Осиё, Европа ва Шимолий Американи бирлаштирган **Лавразия** ҳамда Африка ва Жанубий Америкадан таркиб топган **Гондвана** қитъалари юзга келади. Айнан шу вақтда Африкага бирлашиб кетган Хиндистон ва Антарктиданинг ажралиш жараёни бошланади.

Тахминан 155 миллион йил аввал Жанубий Америка Африкадан ажралиб кетади. Сал фурсат ўтиб Африка Европага яқинлашади. Кейинчалик Жанубий ва Шимолий Американинг яқинлашуви, Хиндистоннинг Осиё билан бирикуви ҳамда Антарктида қитъасидан Австралиядан ажралиб чиқиши жараёнлари кузатилади. Бу жараён тахминан 20 миллион йил давом этган ва қитъалар шундан сўнгги ҳозирги кўринишга келган.

XVI асрда ilk хариталар пайдо бўлганда қитъаларни қоғозда қирқиб олиб, ёнма ён қўйилса, чегаралари мос келиши кўпчиликнинг диққатини тортган. Бунинг асл сабаби эса юқорида айтилганидек, қитъаларнинг бир биридан ажралиб чиққانлиги билан изоҳланади.

АТЛАНТИДА АФСОНА ЭМАСМИ?

Айрим олимлар Атлантика океани ўрнида миллион йиллар аввал бир қитъа бўлганлигига ишонишади. Уни **Атлантида** деб атайдилар. Уларнинг фикрича табиат ҳодисалари, хусусан кучли ёғингарчиликлар оқибатида океанлар суви сатҳининг кескин кўтарилиб кетиши Атлантиданинг сув остида қолиб кетишига сабаб бўлган.

Аммо бу қитъанинг аслида мавжуд бўлганлигини исботлайдиган аниқ далиллар топилмаган.

ЭКВАТОР ҚАЕРДА ЖОЙЛАШГАН?

Экваторни Еримизнинг белига боғланган белбоқ деб аташ мумкин. У Ер шарини иккига - Шимолий ва Жанубий ярим шарларга ажратиб туради.

Географ олимлар, денгизчилар, сайёҳлар ер юзасининг бирор жойи кенглигини аниқлаш учун ҳисобни экватордан бошлайдилар. Шунинг учун хариталарда экватор 0 даража билан белгиланади.

Экватор чизиги Бразилия, Венесуэла, Конго демократик республикаси, Кения ва Индонезия давлатларини кесиб ўтади.

ХАРИТАШУНОСЛИК НИМА?

Қадим замонлардан одамлар бирор жойга борганда адашиб қолмаслик учун маълум белгиларга қараб йўл топганлар. Айниқса, денгизчилар ва савдогарларга манзилларига тўғри етиб олиш-

лари учун махсус чизмалар, бугунги тил билан айтганда хариталар жуда зарур эди. Ана шу зарурат хариташунослик фанининг пайдо бўлиши ва ривожига туртки берган.

Бугунги кунда хариталар бир қанча турларга бўлинади. Хусусан, сиёсий хариталарда давлатларнинг номлари, пойтахтлар ва йирик шаҳарлари акс этган бўлади. Туристлар учун мўлжалланган хариталарда эса давлатларнинг (ёки маълум бир давлатнинг) асосий автомобил ва темир йўллари йўналишлари, шаҳарлар ўртасидаги масофалар акс эттирилади. Денгизчиларнинг хариталари эса ўзига хослиги билан ажралиб туради.

ХАРИТАДАН ҚАНДАЙ ФОЙДАЛАНИЛАДИ?

Ер юзи жуда кенг. Унинг бир нуқтасидан бошқа нуқтасигача бўлган масофа бир неча километрдан бир неча минг километрларгача чўзилиб кетиши ҳам мум-

кин. Шу боис хариташунослар олимлар Ер юзидаги исталган жойнинг ўрнини ва бошқа бир жойдан унгача бўлган масофани аниқ ҳисоблаш учун хариталарни эни ва бўйига махсус чизиклар билан бўлиб чиққанлар. Ана шу чизиклар меридиан ва параллеллар деб аталади.

МЕРИДИАН ВА ПАРАЛЛЕЛЛАР БИР ХИЛМИ?

Меридиан ва параллелларнинг ягона фарқи жиҳати бор. Меридианлар қутблардан бошланиб, харитани тепадан пастга (вертикалига) қисмларга ажратиб чиқади. Параллеллар эса аксинча, экватор каби энига бўлақларга ажратади. Меридиан ва параллеллар ер юзасида ўзига хос сетка ҳосил қилади.

ЎЗУНЛИК ВА КЕНГЛИК НИМА?

География фанида хариташунослар маълум бир жойнинг ўрнини аниқлаш учун узунлик ва кенглик тушунчаларидан фойдаланишади. Маълум бир жойдан экваторгача бўлган масофа кенглик деб аталади. Ўша жойдан нолинчи (ёки бошқа номи Гринвич) меридиангача бўлган масофа эса узунлик дейилади. Бу масофа градус (°), дақиқа (') ва сониялар (") билан белгиланади.

Масалан, Германиянинг Гамбург шаҳри 53° 30' шимолий кенглик ва 10° шарқий узунликда жойлашган.

ДАРМОН тайёрлади.

Ярим кечагача ухлаёлмай, тонга яқин қаттиқ уйкуга кетган Саида телефон кўнгиригидан уйғониб кетиб, югуриб бориб гўшаки олиши билан келини Хаётхоннинг ташвишли овозини эшитди:

- Ойижон, ўғлингиз 3 кундан бери уйга келгани йўқ, келиб қолар, деб кутиб сизга хабар ҳам бермадим. Қаерга бориш, кимдан сўрашга хайронман.

Бундай нохуш хабардан ўзини йўқотиб қўйган Саида гоҳ ташқарига чиқар, гоҳ уйга кирар, нима қилишни билмасдан боши айланар, кўзи тинар, тили қалимага келмас эди. Охири апил-тапил қилиниб, кўчага отилди. Ойисининг ҳеч кимга ҳеч нарса демай кетганидан ташвишга тушган кичик ўғли Махмуд совуқда музлаб қолган машинасини аранг қиздириб, кўчада югуриб кетаётган онасига етиб олди.

Она-бола тонг саҳардан ярим кечагача Маъсуднинг ўртоқлари, ёр-биродарлари қолмай бирма-бир сўраб чиқишди. Лекин ҳеч қаердан топишмади. Охири кечаси соат 12 ларга бориб, уни вилот "Шошлинч ёрдам" касалхонасининг "мори" бўлимидан топишди. Уларни кузатиб қирган навбатчи врач: "Бу йигитни 3 кун бурун кўчадан бехуш ҳолда топиб олдик. Катта микдорда қабул қилинган гиёҳвандлик моддаси туфайли, юраги уришдан тўхтаган. Ёнида ҳужжати ҳам йўқ, қимлигини билолмай хайрон эдик", - деб қичиб кетди.

Саида "дод" деб боласига отилди-ю, ўзини билмай қолди. Кўзини очганда қараса, уй тўла одам, йиги-сигилар эшитилар эди. Ўғлининг совуқ маросимларини ўтказиб, келди-кетдини кузатиб бўлган Саида ўттиз ёшга етиб-етмай ҳазон бўлган ўғли ўтида ёнар, куйиб кул бўлар, ўртанар, азоб чекар эди.

Қишнинг узундан-узқ тўнларига Саида уйқусизликдан илондай тўлғаниб чиқар экан, умр дафтари саҳифаларини бирма-бир varaқлар, ўзига-ўзи савол берар, жавоб ахтарар, жавоб тополмай қийналар эди.

Саида уч опа-сингилнинг кенжатои, эркатойи бўлиб, ўзининг қўхлиқлиги, шўхлиқлиги, зийраклиги-ю, зукколиги билан ажралиб турарди. У аҳил-тотув оилада униб-ўсди. Дадаси заводда оддий ишчи бўлиб ишлар, ойижониси эса уйда ўтирар, рўзгор ишларини бекаму-кўст бажарар эди.

Саида мактабни битириб, институтга ўқишга кирди. Ўқишни битирадиган йили ўзи ёқтирган, севган курсдоши Давлатжон билан турмуш қурди. Уларга ҳамманинг ҳаваси келар эди. Айниқса, дугонаси Зухра: "Саида, қарагин, Давлатжон қандай ажойиб йигит. Исмни ҳам жисмига мос. Ҳам давлатманд, ҳам билимдон, ҳам ақлли йигитни ҳозирги пайтда чиқиб ахтариб ҳам топиламан", - деб ҳам хавас, ҳам ҳазил билан гапирар эди. У эса ичиди: "Ёмон кўздан асрасин, охири бахайр бўлсин", - деб кўяр эди.

Дарҳақиқат, Саидага Оллоҳ бахту тахтни қўшалоқлаб берди. Эри уни еру қўкка ишонмас, истаган жойига олиб борар, истаган нарсасини олиб берар, асрар-авайлар эди. Йиллар ўтиб улар бири-бирини чиройли, шириндан-шаккар ўғиллар қўришди. Каттасига Маъсуд, кичигига эса Махмуд, деб исм қўйишди. Баъзида билмаганлар уларни эгизак, деб ҳам ўйлашар эди.

Давлатжон ҳам секин-аста амал поғоналаридан кўтарилди борди. Олдин шаҳар чеккасидаги оддийгина 2 хоналик уйда яшаган бўлса, сўнгра шаҳарнинг қоқ марказдан ҳашаматли ховли-жой қилишди, янги машина олишди. Эрхотин иккала ўғлини олиб, ҳар ҳафта сайёргоҳларга чиқишар, мириқиб дам олишар, шоду хуррам қайтишар эди.

Саида ҳам ўқитувчилик ишини давом эттирарди. Бўйида қатор-қатор тақин-чоқлар, устида қимматбаҳо кийим-бошлар, егани олдида, емагани орқасида, эртақлардаги "очил дастурхон" сингари ҳамма нарса бир зумда мухайёр бўларди. У пардозсиз кўчага чиқмас, соатлаб ойна олдида кетмас, ўзига-ўзи тўймас, шодлигу қувончдан терисига сиймас эди. Айниқса, дугоналарининг

туғилган кун бўлса бўлди. Эрта кетса албатта ярим кечадан олдин қайтмас эди. Давлат акаси катта лавозим эгаси, бўш вақти йўқ эди, ҳисобда. Шошилиб келиб, шошилиб кетар, бозор-ўчарни ҳам шоширига буюрар эди.

Кайнона шўрликнинг эса Саида билан иши ҳам йўқ эди. Олдида уч келин, бир этак неваралар билан тўнгич ўғли Давлатжондан қўнгли тўқ, юраги тинч эди.

Хуллас, Саида кенг уйнинг келини, ўзига хон, ўзига бек бўлиб, бахту тахтдан маст бўлиб яшар эди. Ўша қўнларни эслар экан, Саида ўзига-ўзи: "Қани у бахтли, тотли дамлар? Қани у молу давлат, шону шуҳрат? Қани у суюкли ёри, вафодори, халоскори - Давлати? Қани жондан азиз фарзанди, жигарбанди - Маъсуди?! На-

риб кетишди. Шу воқеа сабаб бўлдим, ишқилиб, Саида у ер, бу ерга борса, кенжатои-эркатойини ўзи билан олиб кетар, Маъсудни эса: "У энди катта бўлиб қолди, ўргансин мустақиллиқни", - деб уйда қолдирар, эътибор бермас, қизиқмас эди.

Бир кун кечки овқат пайтида Маъсуднинг синф раҳбари Нафиса опа кириб келди. У узққ йиллар ўқитувчилик қилган, ёши олтимышлардан ошган аёл эди. Саида истамайгина ўрнидан туриб, "юқорига ўтинг", деб жой кўрсатди. Опа: "Йўқ, овора бўлман", - деди-ю, сўрининг бир чеккасига омонат ўтириб, секин гапир бошлади.

- Саидaxon, синглим, Маъсуджон уч ҳафтадан бери мактабга бормаиди. Қаерда юрганлигини сўрасам индамайди.

Саида сапчиб ўрнидан турди-ю, опага

Турмуш сабоқлари

гидан пул олиб, дарсга кирмай, кўчада ўртоқлари билан ичган, сўкишган ва охири муштлашиб, уйга зўрга етиб келган экан.

Хайриятки, ўшанда эри Бухорога хизмат сафари билан кетган эди. Лекин касалини яширсанг, иситмаси ошқор қилади, деганларидек Маъсуджоннинг ҳам қилиқлари секин-аста ошқор бўла бошлади.

Қўнларнинг бирида Саида ишдан келса, уйдаги янги магнитофон, янги ўрнатилган телефон аппарати йўқ. Яна бир кун эса байрамга газлама оламан, деб кўрпанинг орасига бекитган пули йўқ. Она шўрлик ўғлининг айбини бекитиш учун эрига билдирмай, йўқолган нарсаларнинг айнан ўша хилини изиллаб юриб ахтариб топар, ҳеч нарса бўлмагандай яна ўрнига қўяр эди.

Шундай саргузаштлар билан Маъсуд эсон-омон ўрта мактабни битирди, "ўқишга кирса ўнгланиб қолар", деб отаси уни пойтахтдаги энг нуфузли институтлардан бирига жойлади. Камига 18 ёшга кириб-кирмаган ўғилчасини кечалари санкиб юрмасин, деб тағи-туғли оиланинг Хаётхон исмли мўмин-қобил, оғир-босиқ қизига уйлантиришди. Тўй ҳам дабдабали ресторанлардан бирида бўлиб ўтди. Тўйга келган шаҳарнинг казо-казолари узундан-узққ нутқ сўзлаб, қуёв боланинг отасини қўқларга қўтариб мактаб, улуғлаб, ёшларга битмас-туганмас бахту саодат тилашди.

Афсуски, тўйнинг биринчи кечасиёқ келин шўрлик оstonаси тилло уйнинг ичидида уни бахтли саодат эмас, балки бадбахтлик, жаҳолат ва инсон қиёфасидаги иблис кутиб олаётганини англади. Чунки ўша кун қуёв бола гирт маст ҳолда уйга кирди-ю, бурчақдаги чимилдиқни узиб ташлаб тепкилади ва қўлидаги ароқ шишасини деразага қарата отиб юборди. Ойна чил-чил синди. Аммо нафақат дераза ойнаси, балки бокира, покиза қиз қалбидидаги орзу-умидлар, ҳали гунча бўлиб япроқ ёзолмаган сирли муҳаббат туйғулари, ҳаяжону изтироблар чил-чил синган эди.

Шўрлик Саиданинг: "Уйланса ўғлининг эси кириб қолар, хотини ёмон йўлдан қайтарар, ўзига қаратиб олар", деган ўй-хаёллари ҳаммаси пучга чиқди. Энди кунда иккала аёл - бири ўғлини, яна бири эса эрини ярим кечагача, ҳатто тонгача қўзалари тўрт бўлиб, "тик" этса эшикка тикилиб, интиқ бўлиб қутишар, қуйинишар, кириб келганда эса, "хайрият, тирик экан", деб суюнишар ҳам эди.

Маъсуд эса уйлангунча ота-онасининг уйини "тозаллаган" бўлса, энди келин-кичини шип-шйдам қила бошлади. Аввало Хаётхоннинг тақинчоғ-у, безаклари, сепу сидиргалари, сўнгра кийим-кечаклари ва ҳаттоки, идиш-товоқлари йўқола борди. Қайнона-келин эса дардларини ичига ютиб, "тўя кўрдингми йўқ, бия кўрдингми йўқ", дея бировга "чурк" деб оғиз очолмас, индаёлмас, арзу-дод қила олмас эди.

Ўғлининг кундан-кунга тубсиз жарга қулаб бораётганидан қўнгли чўкиб қолган отаси Давлатжоннинг кўзига жондан азиз фарзандининг бугуни, эртаси ва сўнги ҳаётидан бошқа нарса кўринмас эди. Маъсуд эса энди нафақат ичкилик, балки гиёҳвандлик деган бало-ю қазога йўлиққан. Мана шундай ҳавотирли, ташвишли қўнларда келини Хаётхоннинг кўзи ёриб, қизлик бўлди. Ох, шўрлик Саиданинг қувончини кўрсангиз эди. "Қизим йўқ", деб армон билан юрган она учун чақалоқ гўёки денгиз тагидан топиб олган бебаҳо дуру гавҳар эди. Шўнинг учун ҳам у биринчи невараси, ҳаста юрагининг давоси бўлган қизалоғига "Дурдона" деб исм қўйди. Лекин Маъсуд бундай бахт-саодатдан жуда йироқда, унинг кўзига на ота-она, на оила, на шириндан-шаккар қизалоқ кўринар эди. Чунки уни ўз ёнига қақириб турадиган, ўз домига тортиб олган ва тубсиз жарликка қараб етаклаб бораётган ягона оғаси-оғуси бор эди.

(Давоми бор)
Раъно ХИММАКУЛОВА,
Фаргона шаҳри.

хотки икки йилда икки навқирон йигитлардан - ҳам отаси, ҳам боласидан айрилсам?! Эй, Оллоҳим, қайси гуноҳларим учун менга мусибатни ҳам қўшалоқлаб бериб жазоладинг?! - дея нола қиларди. Унинг бутун жисму жони қалтирар, қийналар, кўз ёшлари дарё бўлиб оқар эди.

Саида ўша кунни ҳеч унутга олмайди. Ярим кечада дугонасиникидан қайтиб уйга кирса, иккала ўғил ҳам йиғлаб ўтирар эди. У шошилиб: "Даданг қани, нега оч ўтирибсиз?" - деганини билади, 7-синфда ўқийётган ўғли Маъсуд: "Ойи, сиз қанақа аёлсиз, ўзи? Ҳамманинг ойиси ширин овқатлар қилиб беради, бирга ўтириб дарс қилади, қундалигини текширади. Сиз-чи, сиз дайдисиз, дайди, билдингизми?" - деб йиғлаб ўз хонасига кириб кетди. Нима деб жавоб қилишни билмаган Саида ўғлининг орқасидан югуриб кириб: "Хой, шумтака, гап қайтарган тилингни кесиб ташлайман. Сенларга нима етишмайди, ўзи? Музлатилган тўла овқат, устингда энг яхши кийим-кечак, қўнглинг истаганча пулинг бўлса, яна нима қил дейсан? Нима, мен сенларга кул бўлиб хизмат қилайми?" - деб қуйиб-пишиб гапирди. Маъсуд онасига жавоб қилмай, кўрпага бурканганича узққ вақт йиғлаб ётди.

Ўша йили эр-хотинлар Қора денгиз сафарига отланишди. Кенжа ўғил Махмудни ўзлари билан олишди-ю, Маъсудни қариб қолган касалванд бунисига қолди-

қахр-ғазаб билан тикилиб:

- Тухмат қилманг, боламга! Бу қаланғи-қасанги оиладан эмас, отаси салкам дунёни сўраб турибди. Асли тортар, наслига. Ҳозирча ёшлик - бебошлик-да. Бу ҳамманинг бошида бор нарса", - деди-ю, хиринглаб қўшиб қўйди. — Ўғри бўлса ҳам ўғлинг бўлсин.

Нафиса опа индамай ўрнидан турди ва кетаётди:

- Ниятни яхши қилинг, ўғирлик мол-мул билан бошланади-ю, умр билан тугайди, - деб секин қичиб кетди. Саида опанинг гапини тушунмади, тўғрироғи тушунишни ҳам истамас эди.

Лекин вақтлар ўтиши билан Саида ўша ўқитувчининг гапида жон борлигини тушуна борди. Чунки Маъсуд бора-бора нафақат мактабни, балки ўз уйини ҳам тарк эта бошлади. Турли боҳоналар билан 2-3 кун уйга келмай ҳам қўярди.

Бир кун Саида ишхонасида тушлик қилаётганда кичик ўғли Махмуд телефон қилиб: "Ойижон, тезроқ келинг, акам, акам..." - деди-ю, телефон гўшагини ташлади. У ўқдай отилиб хонадан чиқди-ю, "такси"да уйига етиб келди. Ичкарига кириб қараса, ўғли Маъсуд уйнинг тўрида маст ҳолда ётар, пешонасидан қон тизиллаб оқар, ётган жойида қимларини дур сўқарди. Саида хуш-хаёли ўзида йўқ: "Вой, болам!" - деб ўғлини маҳкам қучди-ю, югуриб туриб "Тез ёрдам"ни чақирди. Ўшанда ўғли 9-синфда ўқирди. Кейин билса, Маъсуд отасининг чўнта-

Бу Янги йилдан кейинги уни йўқлаган биринчи кўнғирчоқ эди. Кўл телефонининг жажжи мониториде таниш рақамларни кўриб, янги йил кечасида пайдо бўлган ва шундан бери кўнглини тарк этмаётган гашлик ва биқикликка ёруғлик киришини куттиб, нозланиброқ жавоб берди:

- Салом бердик! Бор экансиз-ку! Юртингизга кетиб қолдингизми, болаларингиз билан деб ўйлабман...

- Ҳақиқатда ҳам узоқдаман. Чимёнда оилавий дам олаётимиз, - кейин хотини олдида гаплашишга хижолат чекди шекилли, муддаога ўта қолди, - проректоримиз Жаҳонгир ака шу ердалар. Бугун бир маслаҳатлик иш бор, дегандилар, шуни гаплашдик, ҳозирчоқ сизга телефон қўлаётман. Японияга малака ошириш учун кетган ўзбекистонлик ёшларга япон ва ўзбек тилида яхши сўзлаша оладиган тилмоч керакмиш. Ойлиги ёмон эмас экан. Муддат ҳам дуруст - икки йил... Биринчи бўлиб сиз эсимга келдингиз. Келиноингиз ҳам сизнинг номзодингизни маъқуллаптилар... Кейинги ойдан иш бошлашингиз керак. Эртаданок ҳужжатларни тайёрлайверинг!

Зебонинг бошида аллақайси томири зингиллаб кетгандек бўлди. "Бу - сургун!" Миясига келган биринчи фикр шу бўлди. "Биринчи бўлиб сиз эсимга келдингиз!" эмиш. "Келин ойнагиз ҳам маъқуллапти..." эмиш. Кейинги уч-тўрт йил ичида ўша келиноининг томоғига қўндаланг туриб қолган суяк бўлсам, албатта маъқуллайдиди-да! Унга нима, уйнаш кетиб, эри ёнида қолади...

Зебо йилнинг охириги ойларида ўзи билан кафедра мудири Шодмон Қиличевнинг ораларидан "ола мушук" ўтганини ҳис қилар, аммо улар ўртасидаги ришта шунчалик тез ва "сургун" билан узилади деб ҳаёлига ҳам келтирмаган эди. Мустаҳкамми ўзи бу ришта? Нега тилмочликка айнан уни, кафедранинг катта ўқитувчиси, фан номзодини танадди Шодмон Қиличевни? Одатдагидек, ҳар гал тилмоч сўраганларидеги каби: "Юрт кўради, мусофирчиликда пишийди, тилни мустаҳкамлайди, баҳонада уч-тўрт тангалик бўлиб, яхши-лигимизни унутмай, умр бўйи пирининг этагини тутгандек, этагимизни тутадди!" демади бу гал. Ахир бундай жўн ишларга тўртинчи-бешинчи курсдаги йигитларни юборарди-ку. Кафедра тарихида ҳали бундай "паст ишларга" фан номзодлари юборилмаган. Ахир яқингинадамасми, "бизнинг қизларимизни ҳам кўриб қўйинглар!" дегандек, аслида Зебо олдидаги қарзини узиш учун уни сенаторлар делегациясига тилмоч қилиб қўшган эди.

Зебонинг кейинги вақтлар ичини кемайраётган "Шодмон Қиличевнида янги ёр пайдо бўлган" деган хаёл ҳозирги эшитган гапидан кейин ҳамма хаёллардан устун бўлди. Лекин ким ўша янги ёр? Ҳақиқат янги битириб, кафедрада олиб қолинганларми? Ёшларни бирмабир кўз олдида келтира туриб, ҳеч бирини ўзига тенглаштира олмади. Ўзи назарида ҳаммадан чиройли, кўркем, илмий пойдевор ҳам мустаҳкам - мана номзодлик диссертациясини ёқлаганига ҳам сал кам икки йил бўлди. Шуни ўйлаганида ичини яна бир нарса ачиштириб ўтди... Илгари тан олиши қийин бўлган нарсани ҳозир эътироф этмай

иложи йўқ: номзодлик дипломини олганида ўзидан бошқа ҳеч ким севингани ҳам йўқ. Ақаси зиёфатида бош бўлди, онаси ўз қўли билан Шодмон Қиличевига зар чопон кийгазди. Аммо улар ҳам севинишганидан эмас, зиммаларидаги бир юқдан қутулиш учун қилишгандек, у ҳаяжон тез унут бўлди. Зебонинг "эрдан ажралган" ҳаётида эса ҳеч қандай ўзгариш бўлмади. Катта ўқитувчи даражасини олиб, бироз маошига қўшилди демаса юриш-туриши ўша-ўша.

Диссертация ёқлашга мунча уринмаса? Фақат дипломини олгандан кейингина қалби бундан ўн йил олдин, эрдан ажралганидаги каби яна гашли бўм-бўш бўлиб қолаётганини пайқайди. Ўша вақтлар эрдан кетиш баҳонасини оқлаш учун шу бўшлиқни тўлдирган, яъни дис-

серқор ҳовлига, оғир қордан ларзон бўлган дарахт шохлари-

ҳар узоқ тикилиб қолди. Қоронғи тушиб, хонага кирган онаси чирокни ёққанида ҳам у ойнадан кўзини узмаган, ундаги кўнғирчоқдек чиройли ўз аксига тикилиб турарди. Аммо бу аксда фаришта йўқ эди. У ҳар галгидек ўзига ўзи махлиё бўла олмади.

- Ўзингизга ўхшаган чиройли! - деганди Шодмон Қиличев тугилган кунда кафедра ходимлари номидан чиройли кўнғирчоқ совға қилган экан. Шу сўзи билан иккови ўртасидаги сирли риштан боғлади гўё...

Аёлларга яхши гап бўлса бўлди. Ўша кезлари эри билан боғламоқчи бўлган ярашув иплари осонгина узилди-кетди. "Чиройилсини" эрдан бирон марта эшитмаганди. "Яхши кўраман!" деган гапни-ку эри ҳеч қачон айтмаган. Шод-

Аёл иқлими

ройига тан бераёпти-ку! Эри узиш ошай олмайд, ундан қила олмайд...

Тўғри, у ўзининг ҳам нуқсонлари кўпчилиги биларди. Лекин уларнинг турмушининг бузилишига, боласининг етим бўлишига даҳли йўқ деб ишонарди. Чунки у аёл. Аёл киши қандай бўлса ҳам эркак киши кечириши керак. Ҳақиқий эркак аёл кишининг нуқсонларини "просто пайкамаганга олиши, аёл киши аслида шундай бўлиши керак деб, уни кечириши керак", деб тасдиқларди дугоналарига, эри билан ажралишининг сабабини унинг "слишком серьёзный" эканлигига йўйиб.

Дастлаб мурғак боласига ҳам "ада бжи" деб уқтиришни эплади-ю, яхши ада олиб бериш ҳақидаги ваъдасини бажаришни мана ўн йилдирки эплади олмади. Яхши адалар кўчада ётмас экан-да, бировларники мана Шодмон Қиличевига ўхшаб омонат экан.

Ўша кўнғирчоқдан йигирма кун ўтиб, Зебо Токиога учиб кетадиган бўлди. Шу вақтгача ўзидан айро тасаввур қила олмайдиган Шодмон Қиличев билан совуққина хайрлашди. Айни шу хайрлашув вақтида у кафедра мудири қўлида бир кўнғирчоқ бўлганини, албатта у биринчиси ва охиригиси ҳам эмаслигини англади.

Кашф қилган яна бошқа бир ҳақиқати ундан ҳам аламли эди.

У шу ўн йилнинг дастлабки уч-тўрт йили ичида эрига гоҳ умид бериб, гоҳ унинг устидан аямай мағзава тўкиб юрган, у билан аллақачон расман ажралишган, эри уйлانган ва уч болалик бўлган бўлса ҳам, шу тўпори эрини кўнглидан чиқариб, юрагидан сидириб ташлай олмаганини англади. У Шодмон Қиличевидан олдинги гуноҳларини ҳам, шу охириги ўн йилги гуноҳларини ҳам эрига аччиқ устиде қилганини тан олди. Тан олди, юраги ачишди-ю, авваллари эри, кейин онаси айтмоқчи орқага қайтиш вақти ўтиб кетган эди. Дилини аламлар ўртагани, армонлар тилини гўн қилгани билан энди фойдаси йўқ. Кетаятгани "чет эл" ҳам кўнглини илитмасди...

Отланаётган вақтида ҳар гал қўлига илиниб, юрагини сидираверган ўша кўнғирчоқни қалин пакетга солиб, ҳеч қимга сездирмай ахлат идишга ташлади. Аммо енгил тортгани йўқ.

Ахлат машина келганида ахлат челаки ағдарган ўғли пакет орасидан тушган кўнғирчоқни кўриб, ханг-манг бўлди-ю, машина ичидан олиб онасига олиб кириб берди.

- Ташлаб юбор! Нега олдинг?

Онасининг ўша дамдаги вазоҳатидан ўғли эсини йўқота ёзди. Ҳали кетиб улгурмаган машинага ижриганид кўнғирчоқни иргитиб қолди. Анчагача дарс столи ёнида хаёл суриб ўтирди.

Унга қараб-қараб қўяр экан, Зебо ўғлининг тобора адасига ўхшаб ўсаётганини пайқайди. Ўзининг ҳам энди шу бола туйфали кўп имтиҳонлар олдида турганини англади.

Раҳима ШОМАНСУРОВА

ҚЎҒИРЧОҚ

сертацияни ўйлаб топган, уй, бола, жигарларини ҳам унутганга олиб, гўё муккасидан илмга шўнғиган эди. Интилсанг - етар экансан. Шу Шодмон Қиличевни кўп ёрдам берди. Эвазига...

Аваллига устоз ва шогирд шундай бўлиши керак, деб ўйлади. Домласи-ю, ўзининг муносабатларида ўзини уятга қўйиши мумкин бўлган нарса топмади. Очиғи, бу ҳақида ўйламади ҳам. Ҳаммасини замонавийликка қўйди, муҳит талаби деб билди. Икки-уч марта узоқроққа бориб бирга дам ҳам олишди. Кафедра мудири бу муносабатларни ҳеч қимга сездирмади. Зебо ҳам. Ҳеч қим ҳеч нарса билмайди, деган ишонча эди. Фақат чамаси олти ойлар бўлди шекилли, бир кун, ўз шогирди, кафедра аспиранти бўлган йигитнинг тўйига Шодмон Қиличев раффикиси билан келди. Аёл кафедрадагилар билан бир-бир кўришар экан, Зебонинг қўлоғига секин:

- Ҳа-а, энди сиз сепайтган экансиз-да, бундай атирни?! - деб қўйди.

Зебо ўшанда аёлнинг ҳамма нарсасдан хабардорлигини, лекин дами ичида эканлигини англади. "Энди сиз..." билан эса у "Эримда бир ўзинг эмассан, сенгача ҳам бўлишган, сендан кейин ҳам бўлади. Ақлинг бўлса, ишинг битиб, диссертациянгни ёқлабсан, эсингни йиғиб ол!" демокчи бўлдимикан?

Бугунги Шодмон Қиличевининг "Келиноингиз ҳам сизнинг номзодингизни маъқуллапти" дегани, аслида хотинининг "Йўқотинг уни!" амрини бажараётганидир. Мана энди устози Зебони ўз ҳаётидангача эмас, юртидан, уйдан ҳам сургун қўлапти. Томири шунга зингиллаб кетди шекилли...

Энди билса, ўша гашли бўшлиқ ичини ҳеч қачон тарк этмаган, ўзини чалғитиб юрган экан. Шуни англаш учун наҳотки ўн йил ўтиши керак эди?! Телефонни қўйганидан кейин ҳам у

мон Қиличевининг ана шу "Ўзингизга ўхшаган чиройли!" ҳушомоди ўша дамдаёқ эрининг туғруқхона атрофида туни билан беҳаловат юриб чиққанларини ҳам, тунда бола йиғласа ундан олдин туриб, сутини бериб, ухлатиб қўйишларини ҳам унут қилди. Ярашишга интилиш у ёқда турсин, унинг ўрнини "Шундай тўпори йигит билан уч йил умрим ўтди-я!" деган ачиниш ва афсус эгаллади.

Ана шундан кейин дилидаги "Мен ҳаммадан гўзалман, демек устунман! Истаган одамимни махлиё қила оламан, истаган одамимни етовимга юргизишга қодирман!" деган ҳис ривожлангандан ривожланди. Унинг назарида ҳамма, айниқса, чиройли муомалага нўноқ бўлган эрига ўхшаганлар Зебога ўхшаган аёлларнинг ҳамма ноз-карашмаларини сўзсиз кўтариши, кўтарибгина қолмай, аллада азиз қилиши керак эди. Мана шундай профессор одам ҳам унинг чи-

ҚАЧОН КЕТАСИЗЛАР?

Меҳмонлар ўтирган хонага бир-бирларининг қўлларидан маҳкам тутганча 3-5 ёшдаги жажжи ака-сингил кириб келишди.

- Ассалому алайкум, - деди бурнини тортиб 5 ёшли Алишер.

- Ва алайкум ассалом, асалтойлар, - деди Назирахонниқига меҳмонга келган аёллардан бери.

Хижолат бўлган Назирахон фарзандларини қўлидан тутиб ўзлари ўтирадиган хонага олиб кириб дастурхон солди ва:

- Дилноза, Алишер мана сизларга мевалар, ширинликлар. Олиб енглар, аммо меҳмонхонага кирманглар, ҳўпми, уят бўлади, аяй-ай бўлади, эси йўқ экан, дейишади. Меҳмонлар кетгач, дастурхонда нима бўлса

барчаси сизларга қолади, кейин кирасизлар, - дея ўзи ичкарига - дугоналари олдида шошилди.

Уртага ош тортилгандан сўнг суҳбат қизигандан-қизиди. Назирахон чой дамлаш баҳонасида ташқари чиқиб, зериккан фарзандларга телевизорни қўйиб берди. Ичкари уйдан аёлларнинг шўх ва хандон қийқириғи эшитиларди. Уларнинг кетишини, сўнг

ноз-неъмат тўла дастурхондан ўзлари хоҳлаган егуликни бемалол олиб ейишни кутавериб, тоқати тоқ бўлган Дилноза ва Алишер меҳмонлар ўтирган хонага бостириб киришди. Дилноза кўзларини катта-катта очиб, чучук тили билан:

- Шижай қачон кеташила? - деди.

Гапга тушунмаган аёлларга Алишер гапни яна қайтарди:

- Сизлай уйланингизга қачон кетасизлай, - деяпти.

- Қачон кетайлик, - деди ёш-роғи.

- Ҳозий кетингизлай, - деди

қошлари учиб Алишер.

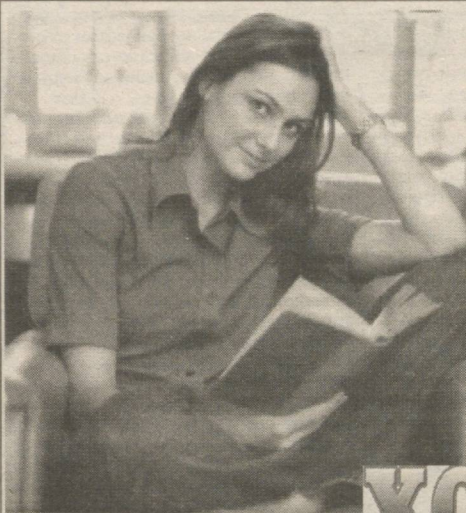
- Нега ҳозир кетайлик, бугун ётиб кетамиз, - деди аёл бир кўзини қисиб Назирахонга.

- Йўқ, ойим ҳозий меҳмонлай кетади, кейин дастуй-хондаги найсалай сизлайники дегандилар.

Дув қизарган Назирахон мулзам бўлиб тураркан, дугоналарининг кулгусига қўшилди.

Ҳеч нарсага тушунмаган икки болақай жавдараганча бир-бирларига қараб туришарди.

Зебониса ҒАФФОРОВА

(Боши ўтган сонда)

Хотирани мустаҳкамлашга қаратилган кўпдан кўп усуллар мавжуд. Улар ёрдамида ақлни чарх-лаш, хотирани тиклаш, эслаб қолиш қобилиятини ошириш мумкин.

МАШҚЛАРНИ КАНДА ҚИЛМАНГ

Куйидаги машқларни эрталаб уйқудан уйғонган заҳоти, тушакдан турмай бажариш лозим:

- Иккон қадар тез 100 дан 1 гача сананг;
- Навбати билан алифбо ҳарфларини айтиб, уларга биттадан сўз топинг;
- Алифбонинг дастлабки 20 та ҳарфи билан бошланувчи эркаклар исмларини санаб айтинг, яъни: "Алишер - бир, Ботир - икки, Валижон - уч, Гулмурод - тўрт" ва ҳоказо;
- Худди юқоридаги тартибда 20 та аёллар исмларини сананг;
- Шу тартибда 20 та озиқ-овқат маҳсулотларини сананг, яъни: "ананас - бир, банан - икки, вафли - уч, гилос - тўрт, дўлма - беш"...
- Алифбонинг исталган битта ҳарфига 20 та буюмнинг номини айтиб сананг, яъни: "бир - пичок, икки - патнис, уч - пиёла, тўрт - парда, беш - паншаха" тарзида.

Юқоридаги машқлар ёрдамида сиз эрталабдан миёнгизни худди машинанинг мотори каби "қиздириб", фаолиятга тайёрлаб olasиз. Аммо бу билан чекланиб қолмаслик керак. Кун давомида бир дақиқа бўш вақтингиз бўлиб қолса ҳам машқларни қанда қилманг.

■ Кўпроқ хаёлан ҳисоб-китоб қилинг. Масалан, дўконга харид учун кирганда кассага навбат келгунча олган нарсаларингиз неча сўм бўлишини ҳисоблашдан эринманг. Бунинг уч томонлама фойдаси бор: биринчидан, миё учун машқ бажарилади, иккинчидан вақт тезроқ ўтади, учинчидан эса ҳисоб-китобда сизни алдашларининг олдини оласиз.

■ Кундалик дафтар юритинг ва унга кун давомида содир бўлган воқеаларни, улар сизга қандай таъсир кўрсатганини ёзиб бординг. Ёзганларингизни кунора қайта-қайта ўқиё туринг.

■ Ўзингизга ёқадиган шеърларни ёд олиб, вақти-вақти билан уларни хаёлан, имкон бўлганда эса овоз чиқариб такрорланг.

■ Агар тез-тез ёдингиздан чиқиб қоладиган сўз бўлса, у иштирокидаги бирорта мақолни ёки ибратли иборани ёд олиб ва такрорлаб юринг.

■ Кечкурун уйқуга ётишдан олдин ўтган кунингизни иппидан игнасиғача сарҳисоб қилишга одатланг. Бунда нечада уйқудан уйғонганингиз, ташқарида ҳаво қандай бўлганилиги, нонуш-

тага нима еганингиз, шу пайтда телевизорда қандай кўрсатув кетаётганлиги, кун давомида ишда, кўчада юз берган воқеалар, ҳатто энг арзимаслари ҳам эътиборингиздан четда қолмасин. Аммо шу кунни кайфиятингизни бузган, асабингизни кўзгаган воқеалар бўлган бўлса, уларни эсга олмангиз маъқул. Чунки бу нарса уйқунгизга салбий таъсир кўрсатиши мумкин.

■ Кўзингиз уйқуга кета бошлаганини ҳис қилишингиз билан ичингизда 30 марта: "Менинг хотирам яхшиланди. Хотирам кун сайин яхшиланиб борапти", деган сўзларни такрорланг.

атрофга диққат билан разм солинг ва учраган нарсаларни икир-чикиригача эслаб қолишга ҳаракат қилинг. Уйга келгач, кўзингизни юмиб ана шу нарсаларни энг майда жиҳатларига ҳаёлингизда тиклашга уриниб кўринг.

■ Бир варақ қоғозга йирик ҳарфлар билан телефон рақамини ёзинг. Ёзувга то кўзингиз тиниб, рақамлар қоришиб кетгунча диққат билан тикилиб туринг. Кейин кўзингизни юмиб, рақамни ҳаёлингизда тикланг ва овоз чиқариб такрорланг.

■ Кечкурун уйқуга ётишдан олдин эртанги кун учун режаларингизни бир парча қоғозга ёзиб қўйинг. Эртаси кечкурун бажарган ишларингизни ана шу режа билан солиштириб чиқасиз. Улғурмай қолган ишларингиз ҳисобга ўтмай-

● Тошойна олдига ўтириб чуқур нафас олинг ва кўрбингиз етгунча нафасни чиқармай ушлаб туринг. Сопатга қараб неча сония нафасни ушлаб турганингизни белгилаб қўйинг. Айтийлик, сиз 40 сония нафасни ушлаб тура олдингиз. Сўнг бир дақиқа дам олиб, яна чуқур нафас олинг. Энди

нафасни биринчи галдагининг тенг ярмига, яъни 20 сония ушлаб туришингиз зарур бўлади. Яна бир дақиқа дам олинг. Кейин нафас олиб, уни 22 сония ушлаб туринг. Хар сафар икки сониядан қўшиб бординг. 40 сонияга етгач машқни тўхтатасиз.

● Кейинги кунлари машқни бажаришда хар сафар дастлабки вақт(40 сония)га 1 сониядан қўшиб бординг. Яъни: душанбада - 40 сония, сешанба - 41 сония, чоршанба - 42 сония тарзида...

● Нафасни ушлаб туриш вақтингиз 120 сония(2 дақиқа)га етса, билингки, танангиз соғлом, қонингиз тоза, миёнгизда қон

ХОТИРАМИЗНИ МУСТАҲКАМЛАЙМИЗ

КЎЗНИ ЧИНИКТИРАМИЗ!

Биз атрофдан маълумот олишимизда биринчи галда кўзимиз фаол иштирок этади. Шу боис кўзларни чиниктиришга алоҳида эътибор қаратиш талаб этилади.

■ Стол устига 5-6 та гуғурт доналарини ташланг ва 2-3 сония уларга тикилиб туринг. Сўнг кўзларингизни юмиб, уларнинг жойлашувини ҳаёлингизда тиклашга уриниб кўринг. Биринчи уринишда бунинг уддасидан чиқолмасангиз, гуғурт доналарига яна бир неча сония қараб туриб, машқни такрорланг. Бу машқни кунига бир-икки марта бажариш тавсия этилади. Хар ҳафтада гуғурт доналари сонини биттага кўпайтириб бординг. Улар-

ди, фақат эсингиздан чиққанлари нечталигига эътибор қаратасиз. Кун учун режалаштирган ишларингизнинг бирортаси ёддан чиқмайдиган бўлгач, шу тарзда 2,3 кунга, охирида бир ҳафтага олдиндан режа тўза бошланг.

ҚОН АЙЛАНИШИ ЯХШИЛАНАДИ

Куйидаги махсус гимнастика ва уқалаш машқларини кунига 1-2 марта бажариб туриш миёда қон айланишини яхшилайди:

■ Бармоқларингизнинг учлари билан 3-5 дақиқа давомида бошингизнинг сочили қисмини уқаланг.

■ Кўрсаткич бармоқингизни ўрта бўғимидан букинг. Шу бўғим билан юқори лаб ва бурун ўртасидаги нуқтани 1-2 дақиқа уқаланг.

■ Бармоқларингизни мушт қилиб туғинг ва тирсақдан букиб елкага кўтаринг, бошингизни эса кўкракка осилтириб туринг. Сўнг тирсақларингизни юқорига кўтариб, бошни орқага ташланг. Машқни 4-5 марта такрорланг.

■ Гавдангизни тик тутиб, тўғрига қаранг. Бошингизни секин ўнгга бурунг ва дастлабки ҳолатга қайтаринг. Худди шу тарзда чап томонга ҳам бурасиз. Сўнг бошингизни аввал ўнгга, кейин чапга букинг. Шу тартибда машқни 15-20 марта такрорлаш тавсия этилади.

■ 1-2 дақиқа тиззани баланд кўтариб бир жойда юриш машқини бажаринг. Бунда тиззангизни қарама қарши қўлингизнинг тирсагига текказишингиз лозим бўлади.

НАФАС ОЛМАЙ ТУРИНГ!

Миёга келаётган қонни тозалаш ва унинг айланишини яхшилашда нафасни ушлаб туриш машқлари ҳам қўл келади. Бу машқларни бажариш учун сизга сонияларни ҳам кўрсатадиган соат зарур бўлади.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

Америка Қўшма Штатлари президенти Линкольннинг хотираси жуда кучли бўлган. У ўз ақли ва хотирасини ўзгартириб, бирор бошқа шақлга солиб бўлмайдиган мустаҳкам пўлат бўлагига ўхшатган. Линкольннинг сири шунда бўлганки, у нарса, воқеа-ҳодисаларни эслаб қолиш учун бир вақтнинг ўзида ҳам кўриш, ҳам эшитиш қобилиятини ишга солган. Масалан, у китоб, газета ва журналларни фақатгина овоз чиқариб ўқиган. Бунинг тарихи у қишлоқ мактабда ўқиб юрган болалик даврига бориб тақалади. Уша пайтлар бутун синф учун атиги бир дон даслик бўлган. Барча болалар мавзунини бирдек тушуниб олишлари учун ўқитувчи хар кунни дарсни овоз чиқариб ўқиб берган. Ўқувчилар эса унинг ортидан сўзма-сўз такрорлаганлар.

ДАРМОН ВА НОДИРА тайёрлашди.

"ҚУЛОҒИМ СИЗДА"

Хотира мустаҳкамлигида эшитиш қобилиятининг даражаси ҳам муҳим рол ўйнайди. Чунки баъзида биз ўзимизни суҳбатдошимизни диққат билан тинглаётгандек тутасак-да, ҳаёлимиз бошқа жойда бўлади. Оқибатда ўтган сондаги мақолада таъкидланганидек, ҳозиргина танишган инсонимизнинг исмини эслолмай қийналамиз, ёки "Ўзи нима ҳақда гаплашяпмиз?" деб қолишса, жавоб беролмай уялиб қоламиз. Бунинг сабаби нимада?

Ҳамма гап шундаки, фикрларимиз нутқимиздан кўра 4-10 марта тезроқ ҳаракат қилади. Шу боис суҳбатдошимиз гапини тутатгунча фикримиз бир неча марта чалғишга улғуради. Баъзан эса биз кимнидир тинглаш билан бир вақтда бошқа иш билан ҳам машғул бўламиз. Масалан, журнал варақлаймиз, компьютерга тикилиб ўтираемиз, ниманидир излаймиз, хаёлан бир нарсаларни ҳисоб-китоб қиламиз. "Бу хотирага салбий таъсир кўрсатадиган ёмон одат", - дейишди мутахассислар бир овоздан. Шу боис диққатни бир жойга жамлашни ўрганиш керак.

нинг сони 14 тага етгач, машқнинг бу туркумига яқун расйсиз.

■ Худди юқоридаги каби стол устига 5-6 та гуғурт донаси ташлайсиз. Фақат бу сафар гуғуртларнинг чақмоқли учи қай ҳолатда турганини эслаб қолишингиз лозим бўлади. Бу машқ ҳам гуғуртлар сони 14 тага етгунча давом эттирилади.

■ Хар иккала ҳолатда ҳам ҳаёлингиз сизни алдамаётганига ишонч ҳосил қилиш учун гуғуртлар жойлашувини қорозга чиқиб, асли билан солиштириб кўришни ҳам тавсия этган бўлардиқ.

■ Ишга кетишда ёки ишдан қайтишда

ЭСЛАТМА: Хотиранинг сустилиги, эсда турмаслик ҳолатлари тиббиётда Паркинсон ва Альцгеймер касалликлари деб номланадиган дардларнинг, қолаверса, склероз ва диабет каби оғир касалликларнинг аломати бўлиши ҳам мумкин. Юқорида тавсия этилган машқларни бажарганингиздан сўнг ҳам хотиранингиз ва эслаб қолиш қобилиятингиз яхшиланмаса, дарҳол шифокорга мурожаат этишни маслаҳат берамиз.

(Боши ўтган сонда)

* Атиргулнинг янги ёки куритилган гулбаргларида 2 ош қошиғини олиб 2 ош қошиқ асал билан аралаштирилади. Ушбу аралашмани оғизда узоқ вақт ушлаб турилади-да, сўнг аста-секин ютилади.

* 2 ош қошиқ қизил зирк устига 1 стакан қайноқ сув қўйилади. 30 дақиқа қайнатилди. Сўнг сузиб олиб 0,5 стакандан кунига 3 маҳал ичилади.

* 100 грамм далачай (зверобой) устига 0,5 стакан ароқ қўйиб қоронғи жойда 36 соат сақланади. Вақти-вақти билан силкитиб турилади. Бу аралашманинг 1 ош қошиғини 1 стакан илиқ сувга аралаштириб 1 ош қошиқдан кунига 3 маҳал овқатдан олдин ичилади. 20 грамм қуриб майдаланган эрмон (полынь) устига 0,5 литр ароқ қўйилади. Кун сақлагач, уйкуга ётишдан олдин учга бўлиб ичилади.

* 1 ош қошиқ эрмон ўти устига 1 стакан қайноқ сув қўйилади. Бугда 15 дақиқа тутиб тургач, совутиб сузиб олинади. Таъбга қараб асал аралаштирилиб 0,3 стакандан кунига 3 маҳал овқатдан олдин ичилади.

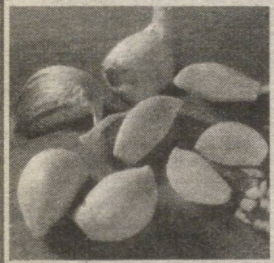
* 1 ош қошиқ майдаланган қора андиз (девясил) илдизи устига 1 стакан қайноқ сув қўйилади. 10 соат турганидан кейин кун давомида оз-оздан ичилади.

* Тол дарахти илдизи, мойчечак (ромашка), далачай (зверобой) ва наъматак тенг миқдорда олиниб аралаштирилади. Сўнг ушбу аралашманинг 1 ош қошиғи устига 1 стакан қайноқ сув қўйилади. 1 соат турганидан кейин грип্প касаллиги пайтида ҳароратни тушириш учун кунига 3 маҳал ичилади.

ШИФОБАХШ ВАННАЛАР

* 1 кило зигир (ячмень) ни 3 литр сувда 3 соат қайнатилгач, 2 бош майдаланган саримсоқпиёз қўшилиб ўраб қўйилади. 30-40 дақиқа тургач сузилади. Бу аралашма ваннага тайёрлаб қўйилган сувга қўйилади. Бундай ваннани кунига 2-3 маҳал 20 дақиқадан қабул қилинади.

* Саримсоқпиёзнинг 30 дона бўлақчаларини кастрюлкага солиб устига 10 литр қайноқ сув қўйилади. У 6-8 соат

туриши керак. Ушбу аралашмани илиқ ҳолида ваннага қўйиб, устига тўлғунча сув қўйилади. Ваннадан сўнг илиқ душ қабул қилиниб дарҳол ўринга ётилади.

ДИҚҚАТ! Юрак-томир хасталиклари бор беморларга бундай ванналарга тушиш тавсия этилмайди.

ЗОТИЛЖАМ (Плеврит)

Ўпканинг шамоллаши (зотилжам) касаллиги куйидаги белгиларига қараб аниқланади:

- Чўқур нафас олганда ёки йўталганда кўкракда кучли

огрик пайдо бўлади. Ҳарорат кўтарилади. Бемор айниқса кечаси жуда кўп терлайди, совуқ қотиб тинкаси қурийд.

Бундай беморлар касалхонада ётиб даволанишлари шарт. Соғая бошлагандан сўнггина уй шароитида тиббий ва халқ таъбати муолажалари билан даволанса бўлади. Зотилжам касаллигида кўкрак қафасидagi огрикни камайтириш учун куйидаги шифобахш малҳамлар билан компресс қилинса фойда беради.

* Қора шолғомни асал билан 1:1 миқдорда аралаштириб кунига 1 ош қошиқдан уч маҳал ейилади.

* Олчанинг шарбати ва мевасини ҳар куни 0,25 стакандан кунига уч маҳал овқатдан сўнг истеъмол қилинади.

* Касаллик пайтида хуруж қиладиган кўкрак огригини камайтириш учун хантал (горчица) дан компресс қилинади.

* 1 орш қошиқ қирқбўғим (хвош) устига 0,5 литр қайноқ сув қўйиб 3 соат дамлаб қўясиз. Ҳар куни 4 маҳал 0,5 стакандан ичилади.

* 6 ош қошиқ лавр баргига 1 ош қошиқ арча гулчаларини қўшиб кукун холига келгунча эзилади-да, 50 грамм тузланмаган сариеғ қўшиб аралаштирилгач, кечаси кўкракка суриб уқланади.

* Тозалаб майдаланган шолғом ва олмани тенг миқдорда аралаштириб, духовкага қўйилади. Эзилиб пишгач 3 ош қошиғига 0,5 литр қайнатилган сут қўшиб паст оловда 10 дақиқа қайнатилди. Сўнг сузиб олиниб кунига 6 маҳал 1-2 ош қошиқдан ейилади.

* 300 грамм пи-

ГРИППНИ ЮРИБ ЎТКАЗСАНГИЗ...

* Елка қисмига 15-20 дақиқа банка қўйилади;

Шунингдек, шифокор буюрган муолажадан ташқари қўшимча равишда куйидаги амалларни бажариш керак:

* Тўқималардаги яллиғланиш тезроқ сўрилиши учун юмшоқ твороғни озроқ зардоб (сывортка) билан аралаштиргач, кўкракка доқа устидан қўйилади. Бу компресс эрталабгача турди, сўнг олиб биронта малҳам билан кўкрак уқаланади.

* Баланд ҳароратни тушириш учун товонни сув аралаштирилган сирка билан яхшилаб артилади. Сўнг шу аралашмага латта ботириб товонга қўйилади ва

Бу аралашма 2-3 ҳафта давомида кунига уч маҳал 2 ош қошиқдан ичилади.

* 1 стакан пўсти билан ювилган сули (овёс) устига 1 литр сут қўшиб паст оловда 1 соат қайнатилди. Сузиб олингач қайноқ ҳолида сариеғ ёки асал қўшиб ичилади. Бу аралашмани айниқса тунда ичган фойдали. Шуниси борки, ушбу аралашмани ҳар сафар янгидан тайёрланиб шу заҳоти ичилсагина ёрдам беради.

Пневмонияда терлатадиган ва иссиқни туширадиган яна бир табиий восита мана бундай тайёрланади:

* 1 стакан гуруч устига 7 стакан сув қўйилади. 1 ош қошиқ яллиз барги ҳам қўйилади. Қайнатиб олгач майда қирғичдан чиқарилган пивз аралаштирилади. Бу аралашма 1/3 стакандан ҳар 2 соатда истеъмол қилинади.

* Тенг миқдорда отқул (подорожник), маврак (шалфей) ва 1 ош қошиқ эрмон (полынь) ўти устига 200 грамм қайноқ сув қўйиб 2 соат тиндириб қўйилади. Бу аралашмага 2 ош қошиқ асал қўшиб, кунига 3 маҳал овқатдан олдин 50 мл. дан ичиш керак. Бу аралашма балғам кўчиради.

* Каттароқ турпнинг ўртаси ўйиб олиниб асал билан тўлдирлади. 3-4 соатдан сўнг турпни асал тайёр бўлади. Балғам кўчирувчи бу асалдан 2-3 ош қошиқ, болаларга эса 1 ош қошиқдан ҳар куни эрталаб ва кечкурун ичиш тавсия этилади.

Грипп огир кечганда янада хавфлироқ асоратлар қолдириб юрак тўқималарининг зарарланиши ва бунинг натижасида келиб чиқадиган юрак хасталиклари (миокардит), шунингдек, мия шамоллаши (энцефалит) ва унинг қобилининг шамоллаши (менингит) касалликларининг ривожланишига сабаб бўлади.

ЁТИБ ДАВОЛАНИНГ!

Қиш фаслида энг кўп ташхис қўйиладиган касаллик ўткир респиратор касалликлари (ОРЗ) ҳисобланади. Бу касаллик бурун, томоқ ва нафас олиш аъзоларидаги микробларнинг ҳаво томчилари орқали юқишдан келиб чиқади. Касаллиқнинг аломатлари шундай: бурун қурийд, кўздан ёш оқиб бош огрийд ва ҳарорат кўтарилади. Қуруқ йўтал натижасида кўкрак қафасида огрик пайдо бўлади. Аломатлари сезилиши билан бу касалликни даволашга киришган маъқул.

ёзни майдалаб устига 600 миллилитр оқ вино, 100 грамм асал қўшилгач 7 кун сақланади. Сузиб олинган аралашма кунига 3-4 маҳал 1 ош қошиқдан овқатдан олдин истеъмол қилинади.

* Бир дона олма эти ва 2 ош қошиқ маймунжон барги устига 0,5 литр қайноқ сув қўйиб паст оловда 5 дақиқа қайнатилди. 20 дақиқа тиндириб қўйилгандан кейин кунига 3 маҳал 1/3 стакандан овқатдан олдин ичилади. Бу муолажа 2 ҳафта давом эттирилади.

ЎПКАНИНГ ҚАТТИҚ ВА СУРУНКАЛИ ШАМОЛЛАШИ (Пневмония)

Бу касалликда ўпка тўқималари яллиғланиб, микроблар пайдо бўлади. Тана совуққа чидамсиз бўлиб, ташқи таъсирга қаршилиги камайд.

Пневмония одатда тананинг ҳаддан ташқари совуқ қотиши натижасида тўсатдан бошланади. Аввал қуруқ, кейин балғам аралаш йўтал бошланиб, беморнинг юрак уриши тезлашиб, хирллаб нафас ола бошлайди.

Беморда юқоридаги аломатлар сезилиши билан:

* Дарҳол ўринга ётқизиз лозим;

* Иссиқ кўрпага ўраб қўйиш керак;

* Хонани шамоллатиш керак;

* Беморга кўпроқ суяқ шўрва ва компот, сут, лимон шарбати қўшилган сув берилади;

устидан жун пайпоқ кийилади.

* 1 стакан сули (овёс) донлари устига 1 бош саримсоқпиёзни майдалаб устига 2 литр сут қўйилади. Ушбу аралашмани иложи борича қайноқлигича 1 стакандан уйқудан олдин ичилади. Сутли шифобахш аралашма балғам кўчириб, тананинг қаршилиқ кўрсатиш қувватини оширади.

* 1 стакан судта 2 дона қуритилган анжирни қайнатиб ҳар куни 2 маҳал қайноқлигича ичилади.

* 0,5 кило асал 0,5 стакан алоз шарбатига ва тенг миқдорда биронта ўсимлик ёғи, далачай (зверобой), қора андиз илдизи (девясил) олиб аралаштирилади.

ҲАММОМДАН БОШЛАНГ!

Шамоллаш билан бошланадиган касаллиқнинг илк аломатлари сезилиши билан имкониятингиз бўлса, дарҳол ҳаммом-саунага тушинг.

Буғли қайноқ ҳаво бошланаётган касалнинг олдини олиб микробларга қирон келтиради. Шунингдек, ҳаммом ўпка тўқималаридаги қон айланишини яхшилаб, йўталганда балғам кўчишини тезлаштиради.

Бирок ҳаммомга тушишнинг ҳам ўзига яраша қоидалари бор. Аввал бир неча дақиқа илиқ душ остида туринг. Сўнг буғ хонада 20-30 дақиқа ўтиринг. Танангизни қайноқ сувга ботириб олинган супурги билан уринг. Фарқ терга ботганингиздан сўнг буғ хонадаги энг юқори сўрига қўтарилиб даволанишни давом эттиринг.

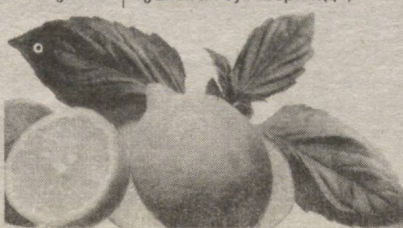
Ҳаммомга киришдан олдин маврак, далачай, кийикўт, лимонўт каби шифобахш гиёҳларни аралаштириб устига 1 литр қайноқ сув қўйинг. У илиқ жойда бир неча соат туриши керак. Бу аралашмани ҳаммомга кирганингиздан тенг миқдорда сув билан аралаштириб тошларга сепасиз. Ушбу муолажани бир неча марта такрорлайсиз.

Агар ҳаммомга боришнинг иложи бўлмаса уйда, ваннада ҳам муолажа қилиш мумкин. Бунинг учун ваннага тўлдирилган иссиқ сувда 2 кило ош тузини эритиб, бўйингизгача шу сувга қўмилиб ўтирасиз.

Ваннадаги сувни ўзингиз чидай оладиган ҳароратгача кўтаришингиз мумкин. Шунингдек, ваннада ҳам юқоридаги айтилган шифобахш ўтлар дамламасидан фойдалансангиз бўлади. Ваннадан чиққанингиздан сўнг артинмасдан юмшоқ халат кийиб олинг-да, дарҳол ўринга ётинг.

Бирок бундай ванналарни шифокор билан маслаҳатлашгандан сўнг қабул қилишни унутманг. Мабодо қон босимингиз ёки юрак хасталиқларингиз бўлса, ваннали муолажа мумкин эмас.

ДИЛБАР ва ҲАМИДА тайёрлашди.

90 Хоразм вилоятининг Шовот туманиданман. Ёшим 60 да. Кичик ўғлим билан катта ҳовлида яшайман. Фарзандларимдан қутулганман. Аёлим вафот этган. Ҳозир фермерлик билан шуғулланаман. Ёлғиз яшаш эркак киши учун жуда қийин экан. 50 ёшлардаги бир аёл бўлса уйланиб, бирга умргузаронлик қилган бўлардим. Қаердан бўлишининг аҳамияти йўқ. Агар Тошкентда яшаш нияти бўлса уй олиб беришим ҳам мумкин.

Манзилим тахририятда.

Отажон ака.

91 Ўрта Чирчиқда яшайман. Ёшим 50 да. Табиблик билан шуғулланаман. Ажрашганман. Ичмайман-чекмайман. Ёмон иллатлардан холиман. 35-40 ёшгача бўлган, (1 кизчаси бўлса майли) уйим-жойим деб, ҳурматимни жойига қўядиган (Иложи бўлса Тошкент вилоятидан) бир меҳрибон ва саришта аёл билан турмуш қурмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Эргашбек, Тошкент вилояти.

92 Ёшим 44 да. 2 гуруҳ ногирониман. Ўғлим билан яшайман. Тошкент вилоятида уй-жойим бор. Радиоаппаратура тузатадиган устаман. 30-35 ёшлардаги, озода, кўнглимни тушуниб, бир умр ҳамроҳ бўладиган аёл билан танишмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Шавкатбек

93 Ёшим 28 да. Ажрашганман. Фарзандим йўқ. Тошкентда ижарада яшаб савдо билан шуғулланаман. Ёлғизликдан қийналдим. Ҳар бир аёлнинг бир паноҳбони бўлсин экан. Уй-жойли, касбли, диёнатли ва меҳрибон, ҳаётда қийналган эркакка тақдирдош бўлган бўлардим.

Манзилим тахририятда.

Мадина

94 Янгийўлда яшаймиз. 29 ёшли синглимнинг бахтсиз бўлганига қуяман. У мен билан яшайди. Ҳозирча ишламайди. 40 ёшгача бўлган ишли, оилани эъзозлайдиган бир эркак бўлса, синглимни узатардик.

Манзилим тахририятда.

Бону

95 63 ёшдаман. Чинозликман. Аёлим вафот этган. Икки ўғлим, келиним ва набираларим билан яшайман. 60 ёшгача бўлган, уй-жойи бор, мўмин муслмон аёл бўлса қолган умримизни бирга ўтказсак, дегандим.

Манзилим тахририятда.

Халил ота.

96 Ёшим 25 да. 2 нафар ўғлим бор. Ажрашганман. Ижарада яшайман. 35 ёшлардаги бир эркак билан танишиб, оила қурмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Бувниса, Қийраб тумани.

БАСИРА тайёрлади. ТЕЛ: 133-04-50

(Охири. Боши ўтган сонларда.)

Университетга қандай ҳужжатлар топширилади? - деб сўрадим, билсам ҳам. У керакли ҳужжатлар рўйхатини ёзиб берди ва:

- Бир кун алоҳида иккимиз кинога тушайлик, - деди.

- Билмадим, сизга ишониш қийин бўлиб қолди, - дедим кесатиб.

Худди ёш болага гапиратгандек яна тушунтира бошлади.

- Ўшанда ҳақиқатан ҳам имтиҳон бўлди. Шунинг учун келолмадим, - деди.

- Мени оғохлантириш мумкин эди-ку! - дедим.

- Имтиҳон бўлишини ўзим ўша кун эрталаб эшитдим. Аввалроқ билганимда

ги хотиралар сиқувга олган маҳал унинг китобларини қайтариб бердим. Унинг қаламида ёзилган мактубларнинг ҳаммасини ёндирдим. Шундай қилсам, унутиш осондек туюлди. Афсус, бунинг ҳеч фойдаси бўлмади. Юрагимдаги дард тобора ошса ошдики, асло қамаймади. Ота-онам ўтган йилги сабабни баҳона қилиб, бу йил ҳам университетга ҳужжат топширишимга тўсқинлик қила бошлашди. Бир кун уйда ҳеч ким йўқлигидан фойдаланиб, дугонаим иккимиз ҳужжатларимизни топшириб қайтдик. Кириш имтиҳонларига борганда ҳам афсуски уни учратмадим. Куну тун хижронзорларда кездим, алам-

О, муҳаббат...

ларга берилиб ёзилганилиги, уларни ёлғон, дея қабул қилишимни ҳамда унинг йўли азобларга мўл эканлиги ҳақида ёзидим. Мен ҳақимда аниқ бир гап айтмабди. Шаҳардан севимли шоирим Муҳаммад Юсуфнинг сайланмасини олиб келишини сўнг ҳақини тўлашимни ёзгандим. Бу гапимга у китобни фақат бир шарт билан олиб келишини, бунинг китобни берган пайт маълум қилишини ёзидим. Шартни бажаришим мажбурий эканлигини айтибди.

Юқоридаги гапларидан қанчалик тушунлиққа тушган бўлсам, унинг китоб ҳақидаги гапи менга умид уқунларини ҳаё этди. Ундан кўпроқ китобни эмас, балки қўяётган шартни нималигини кутардим. У нимаики шарт қўйса, барига рози эдим. Кут деса, умрбод кутардим. Шартини қўтиб тўққиз ой ўтди

ҳамки, ундан садо чиқмади. Уни соғинсам, буюк адбимиз Ойбекнинг қуйидаги шеърини такрор-такрор айттардим.

Йўлингга кутдим,
Ҳасратлар ютдим,
Ҳажринг-ла кўпдан
Ўзини унутдим.

Аввал ўқ отдинг,
Кўнглим қонатдинг.
Сўнгга юлдузим,
Қайларга ботдинг?

Сен ҳеч келмадинг,
Дардим сезмадинг.
Чаманлар ичра

Бирга кезмадинг.
Малагим, бир боқ,
Борлигимни ёқ.

Оҳ, ёшлик чоғим,
Бир кузги япроқ...

Юрагимни қон йиғлатиб, мени бошқа бировга унаштириб қўйишди. Шундан сўнг у билан икки марта гаплашдик. Сўхбат давомида аҳолим, кайфитим, ишмининг оғир-енглини сўрайди ва ўзи ҳақида бир-икки оғиз гапирди. Сўнг менга омад, бахт ва соғлиқ тилайди.

Кўп бора кўраман, нигоҳлари мен-

ҚОНАТДИНГ!..

лар тоновимга тикондек санчилар, юрагим уни кўмсаб йиғлар, мен эса овутолмай ҳалак эдим.

Уйимизга ўзга йигитлардан сўровчилар кела бошлади. Ота-онам уларнинг бирига бериб юборса, армонда қолмай деб унга мактуб ёзишга қарор қилдим. Хатни алифбонинг тартиб рақами билан ёздим. Рақамлар билан ёзилган номанинг мазмунини ўзимга бўлган муносабатини билишдан иборат эди. Мактубни бергач, энг азобли дамларим бошланди. Гоҳ қуламан, гоҳ йиғлайман, уйимиздагиларга сездирмасликка уринаман. Икки кун ўтгач, жавоб келди. Хонани қулфла олиб, такрор-такрор ўқиб кўрдим. Мактубида: "Севги-муҳаббатга ишонмай қўйдим", - дебди. Ҳайрон бўлдим, муҳаббатни мадҳ этувчи шеърларни баралла айтиб юрган одам наҳотки ишонмаса?

Хатимни ўқишга қийналганини, сўнг алифбонинг тартиб рақамларини ёд олганини, илгари яхши кўрган қизни ҳам унутганини, энди хат ёзмаслигини, ёзган тақдиримда ҳам жавоб ёзмаслигини ва менга ёзилган мактубларини ёқиб юборишимни, улар шунчаки, хис-туйғу-

да эканлигини. Бу нигоҳларга дош беролмаган кўзларимдан халқа-халқа ёш қуйилади. Бу муҳаббат ҳаётимни остин-устун қилди. Хаёларимни тўзгитди, азоблари ҳеч бир дардникига ўхшамайдди. Энг тотли таъмдан-да ширинроқ хотира ва қувонч берди. Тоғлардан-да, оғирроқ қайғу-ғам тортиқ қилди.

Шу дунёнинг ўзидеҳ жаннатий роҳат ато этди. Келажақда мени яна қандай хижрон азоблари қутаётганлиги менга қоронғу. Ҳаётга қизиқишим сўнмоқда. Бундай кунларни дўсту душманимга ҳам раво қўрмайман. Оллоҳдан даво истаб, куну тун илтижо қилиб, бошимни қилага қўяман.

Эй, яхшилар, муҳаббатлилар! Менга Тангридан бахт-омад ва сабр-бардош тилан! Бир оғиз маслаҳат ва ўғитларингизни дариг тутманг.

ШАМСИЯ.

ТАХРИРИЯТДАН: Шамсия, чиройли, нозик қалбли қиз экансиз. Ишончимиз қимилки, сиз ҳали албатта бахтли-тахтли бўласиз. Яна шунинг айтишмоқчимизки, воқеа-ҳодисаларни бадий тафаккур қилиб, тасвирлаб бера олиш қобилияти бор экан. Ана шу қобилиятингизни ўстириг-кўрган-кечирганларингизни ёзинг, биз билан ижодий ҳамкорлик қилинг. Мактубларингизни қўтиб қоламиз.

Газетамиз саҳифаларидаги мазкур рамз билан белгиланган мақолалар Ўзбекистон муастақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликлари қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди гранти доирасида тайёрланди.

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган қўлэмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Тўрон қўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти - 20.00. Босишга топширилди - 20.00

E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru
oilavajamiyat@mail.ru

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Бош муҳаррир: 134-86-91

Қабулхона: (тел. ва факс) 133-28-20

Бош муҳаррир ўринбосари: 134-25-46

Оила, табриқлар, эълонлар: 133-04-50

Бўлимлар: 133-04-35, 134-25-46

Бухгалтерия: 132-07-41

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент - 700000

Амир Темур кўчаси,

1-тор кўча, 2-уй.

«Олой» бозори ёнида.

Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ҲОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 027-рақам билан рўйхатга олинган.

Буюртма Г - 032. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.

Адади - 16363

Саҳифаловчи — Ш. БАРОКОВ

Расм — Н. ХОЛМURODOV

Навбатчи — Д. ИБРОХИМОВ

Мусаххих — С. САЙДАЛИМОВ

1 2 3 4 5